FIATALOK! TANULJATOK TOVÁBB!

Érdekes, változatos szakmákat ajánlunk az általános iskolát végzettek figyelmébe. A Chinoin közössége kiváló szakmunkásokat nevelt, ez a biztosítéka gyárunk jó hírnevének, itthon és külföldön egyaránt.

Vegyianyaggyártó (gyógyszergyártó), vas- és fémszerkezeti lakatos, géplakatos, hegesztő, villamoshálózat-szerelő, esztergályos, csőhálózat-szerelő szakmunkástanulónak fiúk jelentkezhetnek.

Lányokat vegyianyaggyártó (gyógyszergyártó) tanulónak veszünk fel. A vegyianyaggyártó

(gyógyszergyártó) tanulókat korszerű tanlaboratóriumban, gyógyszeripari tanműhelyben képezzük.

Vállalati ösztöndíjat adunk.

Érdeklődni és jelentkezni lehet:

CHINOIN GYÓGYSZERGYÁR
oktatási osztály
Budapest IV., Tó u. 1–5.
Telefon: 690-900/531-es mellék, és

CHINOIN NAGYTÉTÉNYI GYÁREGYSÉG
személyzeti osztály
Budapest XXII.,
(Nagytétény),
Bányalég u. 2.
Írásbeli jelentkezés:
Budapest,
Pf. 49 – 1780

JÓ PAJTÁS A KÖNYV!

SZÉPIRODALMI KÖNYVEK

... pld. Ady Endre: IFJÚ SZÍVEKBEN ÉLEK — 20,— Ft
... pld. Fekete István: TÉLI BEREK — — — 24,— Ft
... pld. Fekete István: TÜSKEVÁR — — — 27,— Ft
... pld. Fodor András: ÍGY ÉLT JÓZSEF ATTILA — — — — 19,— Ft
... pld. Földes Anna: ÍGY ÉLT MÓRA FERENC 20,— Ft
... pld. Gárdonyi Géza: EGRI CSILLAGOK — 36,— Ft
... pld. Jókai Mór: A KŐSZÍVŰ EMBER FIAI 39,— Ft
... pld. József Attila: VILÁGOKAT IGAZGATOK: ÜVEGGOLYÓKKAL JÁTSZOM 50,— Ft
... pld. Stanislaw Lem: AZ ŰR HANGJA — — 26,— Ft
... pld. Leonyid Szolovjov: A CSENDHÁBORÍTÓ — — — — — 22,— Ft
... pld. Jules Verne: A TIZENÖT ÉVES KAPITÁNY — — 24,50 Ft
... pld. Jules Verne: A REJTELMES SZIGET 60,— Ft

ISMERETTERJESZTŐ MŰVEK

... pld. Berkó Pál—Fehér Béla: KI MIT GYŰJT? — — — — — — — 45,— Ft
... pld. M. I. Finley—H. W. Pleket: AZ OLIMPIAI JÁTÉKOK ELSŐ EZER ÉVE — — 37,— Ft
... pld. Franz Fühmann: HOMÉROSZI HÁBORÚ — — — — 47,— Ft
... pld. Hegedüs Géza: ARCKÉPVÁZLATOK Száz magyar író — — — — — — 44,— Ft
... pld. Koroknay István: MI ÉS AZ ÁLLATOK 37,— Ft
... pld. A MAGYAR HELYESÍRÁS SZABÁLYAI 13,50 Ft
... pld. Mattheidesz Konrád: A GYŐZELEM FEGYVEREI — — — 18,50 Ft
... pld. Máté György: BUDAPEST SZABAD! — 28,— Ft
... pld. Niederhauser Emil: BOROGYINO 1812 31,— Ft
... pld. Ruffy Péter: HAZÁNK SZÍVE, BUDAPEST — — — — — — — — 35,— Ft
... pld. SZÜLŐFÖLDÜNK, BUDAPEST — — 23,50 Ft
... pld. Tüskés Tibor: TESTVÉRMÚZSÁK — 54,— Ft
... pld. Vlagyimir Tverdovszkij: AZ ÜRREPÜLŐTÉR — — — — — 10,— Ft

A megrendelő neve: .....

Pontos címe (irányítószámmal): .....

Munkahelye: .....

Részletfizetésnél:

Anyja neve: .....

Születési ideje: .....

Személyi ig. száma: .....

A felsorolt kötetek egyenként is megrendelhetők a kitöltött, kivágott és címünkre borítékban beküldött hirdetés alapján. Postán utánvéttel szállítunk, 400 Ft felett 4 havi, 600 Ft felett 6 havi részletfizetési kedvezményt adunk, a 3%-os kezelési és a portóköltséget felszámítjuk. Tekintettel a korlátozott példányszámokra, a rendeléseket beérkezési sorrendben teljesítjük.

Címünk:

ÁLLAMI KÖNYVTERJESZTŐ VÁLLALAT
JÓZSEF ATTILA KÖNYVESBOLTJA
Budapest, József Attila-lakótelep
Dési Huber u. 7. 1098
Telefon: 477-138

NAGY EMBEREK KIS BÉLYEGEKEN

Amikor a századforduló idején megjelentek a változatos rajzú képes bélyegek, az emberek felfigyeltek ezekre a színes kisgrafikákra, és egyre nagyobb lett a gyűjtők tábora. Mivel a bélyeg kitűnő eszköze a népszerűsítésnek, a hírverésnek, jó lehetőség arra is, hogy bemutassa a kibocsátó ország múltját és jelenkori életét, társadalmát, gazdaságát, kultúráját, sportját, híres embereit, tájainak szépségét, növény- és állatvilágát. Ilyenformán tehát mintegy az ország névjegye.

A postaigazgatóságok ennek megfelelően — figyelembe véve a kiemelkedő évfordulókat és eseményeket is — készítik el éves kiadási tervüket. A bélyegeket az ábrázolt témában szakmailag is felkészült grafikusművészek tervezik meg és különböző nyomdai eljárásokkal állítják elő. A kezdettől fogva alkalmazott nyomási eljárások: könyvnyomat, kőnyomat, réznyomat, mélynyomat, ofszetnyomat.

Több jeles személyiségről emlékezett meg — születésük évfordulója alkalmából — a Magyar Posta.

Kétszáz évvel ezelőtt (1781. június 12-én) született George Stephenson angol feltaláló, a szárazföldi közlekedés forradalmasítója, a vasútépítés

úttörője. A bélyegkép jobb felső sarkában a portréja látható, alatta pedig az általa 1814-ben épített első üzemképes gőzmozdony.

Emberek tíz- és tízmillióinak életét mentette már meg a penicillin, amelyet a penészgombák bizonyos fajai termelnek, és amelyet a száz éve, augusztus 7-én született Alexander Fleming angol orvos-bakteriológus fedezett fel. A bélyegen a Nobel-díjas tudós arcképe mellett a kénből, szénből, oxigénből, hidrogénből és nitrogénből álló penicillin vegyi képlete látható.

K. J.

A SZÁZSZOR-SZÉP SZÍNHÁZ FELHÍVÁSA

A gyermekrádió Százszorszép Színháza, november 8-án ismét megkezdi adásait. Örsök, rajok, szakkörök, napközisek és klubtagok, **figyelem: kritikusokat keresünk!**

Biztosan gyakran beszélgettek rádióműsorokról, megvitatjátok tetszett-e, közösen próbáltok véleményt alkotni. Mindenki lehet tehát kritikus, aki szeret játszani, szeret rádiózni, s aki szereti a színházat! Váltsatok „bérletet" a Százszorszép Színházba. Minden hónap első vasárnapján hallhattok egy hangjátékot. Ezek közül — **a ti szavazatotok alapján — a legérdekesebb, legszínvonalasabb kapja majd meg 1982-ben az úttörők nívódíját.** (Az elmúlt évadban Fekete István regényének dramatizált változata, a Vuk című hangjáték nyerte el.)

Levelezőlapon jelentkezzetek október 15-ig. Címünk: Százszorszép Színház, Gyermekrádió, Budapest, 1800.

Jelentkezésetek alapján a Gyermekrádió elküldi címetekre a Százszorszép Színház programját, és a kritikusi munkához feladatlapokat is kaptok.

Legyetek figyelmes hallgatók, megfontolt, igazságos kritikusok!

SZÁZSZORSZÉP SZÍNHÁZ szerkesztősége

fát nem találunk, használhatunk műanyagot.

A faanyagot rajzoljuk elő az ábrán látható méreteknek megfelelően, majd lombfűrésszel vagy kézi fűrészszel vágjuk ki az elemeket. A két oldalfal teljesen egyforma legyen, ugyanígy a polcok is lehetnek egyformák, de még szebb, ha mélységi méretük fokozatosan növekszik. A levágott lapokat gondosan csiszoljuk meg (különösen régi faanyagnál fontos ez), az éleket és sarkokat kissé kerekítsük le. Az összeerősítéshez használhatunk süllyesztett fejű facsavarokat. A csavarok helyét fúrjuk elő a csavarátmérőnél valamivel kisebb fúróval, majd az oldallapok külső oldalán a csavarfejek számára készítsünk persze köldökcsapozást is, ez valamivel munkaigényesebb, de szebb és erősebb megoldás. Faforgács vagy pozdorja lapokkal dolgozva csak ezt ajánljuk.

A polc merevségét a hátlap adja meg, melyet az oldallapok hátsó élére csavarozzunk fel. A hátlap készülhet vékony farost lemezből is — a merevsége ennek is megfelel — de a fűszerpolcot ilyenkor az oldallapokra csavarozott függesztőlemezek segítségével kell a falra erősítenünk. Erősebb hátlapnál, átbújtatott facsavarokkal, műanyagtiplikhez csavarozhatjuk a polcot. Természetes fát pácolni, vagy Xyladecorral befesteni érdemes, műanyaghoz viszont csak teljesen fedő festéket szabad használni.

Fűszerpolc

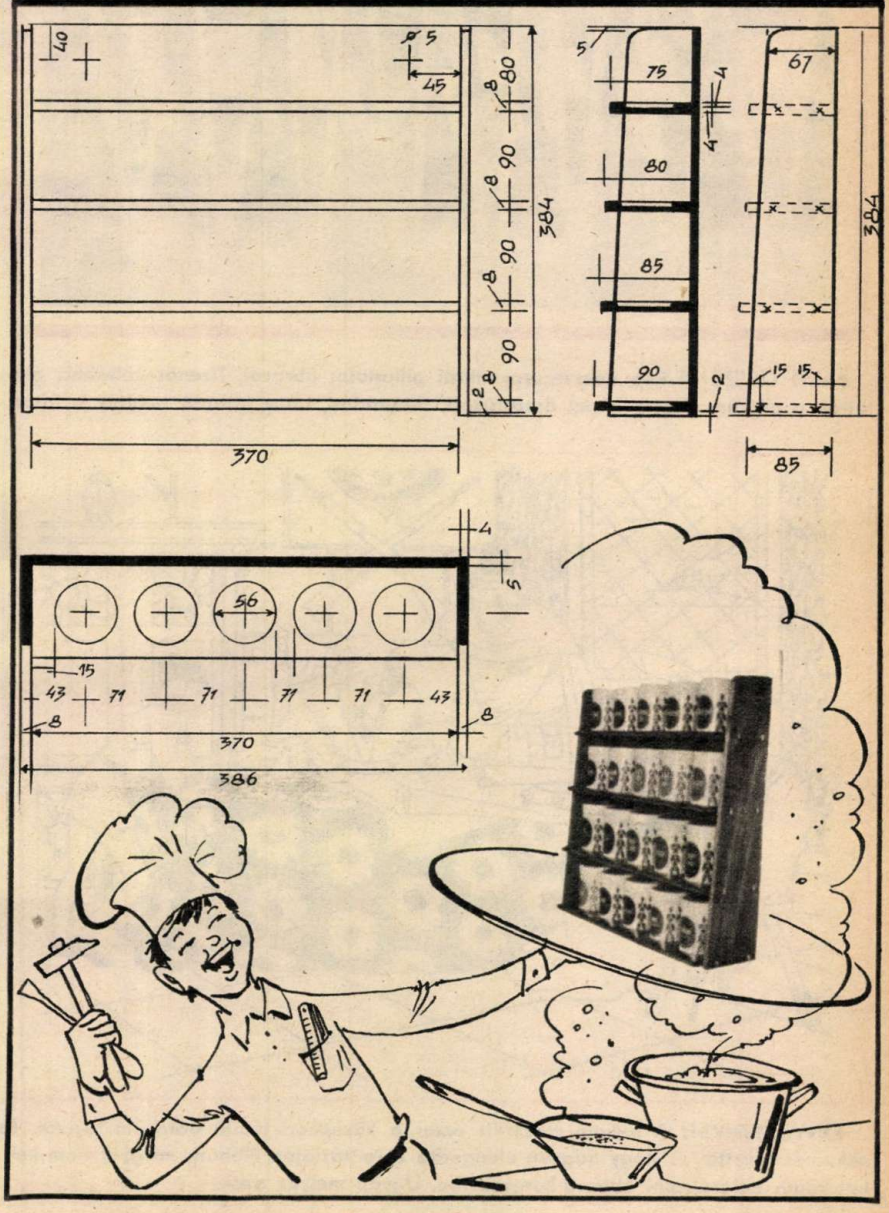

A lányok, sőt még a fiúk is gyakran segítenek a konyhában, egyszerűbb ételeket már maguk is el tudnak készíteni. A jóízű ételek legfontosabb tartozéka pedig a sok fűszer, mégpedig szépen, áttekinthetően tárolva. A fűszerpolc kitűnően megfelel erre a célra, elkészítése pedig olyan egyszerű, hogy aki szereti az otthoni fúrást-faragást, annak biztosan nem okoz majd gondot.

Első teendőnk megfelelő számú, egyforma, lehetőleg bármilyen fűszer tárolására alkalmas dobozok, üvegek beszerzése. Nézzük meg mi van otthon, mi van készen, melyet legfeljebb csak kiegészíteni kell. Sok ügyes megoldású műanyag edénykét találhatunk műanyagboltokban — ezeknek még az az előnye is megvan, hogy oldalfaluk átlátszó, így könnyebb felismerni tartalmukat. Sok szép porcelán edénykét lehet találni a régi lomok között; ha gusztusosak és tökéletesen tisztára moshatók, akkor ezek is megfelelnek célunknak. A tartók összeválogatásánál nem árt egy-két tartalékkal is számolni, hogy a későbbi fűszerszerzeményeknek is legyen helye.

Az üvegeket, flakonokat tegyük egymás mellé 0,5—1 cm távolságban, majd 5—6 darabnak mérjük meg a helyigényét. Ez a távolság fogja kiadni a fűszerpolc szélességi méretét. Egy polcelem magasságát úgy állapítsuk meg, hogy a fűszertartók felett elegendő hely maradjon kezünk számára a dobozkák kivételéhez. A méretek most már megvannak — körül lehet nézni, hogy hol találunk megfelelő nagyságú faanyagot tervünkhöz. Ha lehetséges megint bontott anyaggal próbálkozzunk. Jól használható például egy kiselejtezett szekrényfi-

TÖPRENGŐ

A rejtvények megfejtését postai levelezőlapon küldd be!

Ha csak két rejtvényt tudsz megfejteni – és azok jók – már részt vehetsz a heti jutalomsorsoláson.

Beküldési határidő: október 12.

(Cím: Budapest, Jászai Mari tér 5. – 1397)

A 21. SZÁM MEGFEJTÉSEI

EZT VÁLASZTOTTUK: sárgarigó. – **KINCSTÁRNOKUNK:** 3–D. **TITKOS JELÜNK:** D–1, F–1. **ŐRSÜNK TAGJAI:** Pista, Vili, Kati, Márti, Barna, Bandi, Anci, Dóra. – **ŐRSVEZETŐNK:** ügyes, vidám. **BÚVÓHELYÜNK:** Nyolc eltérés van. – **MEGVÁLASZTOTTUK:** sportfelelős, zászlóvivő.

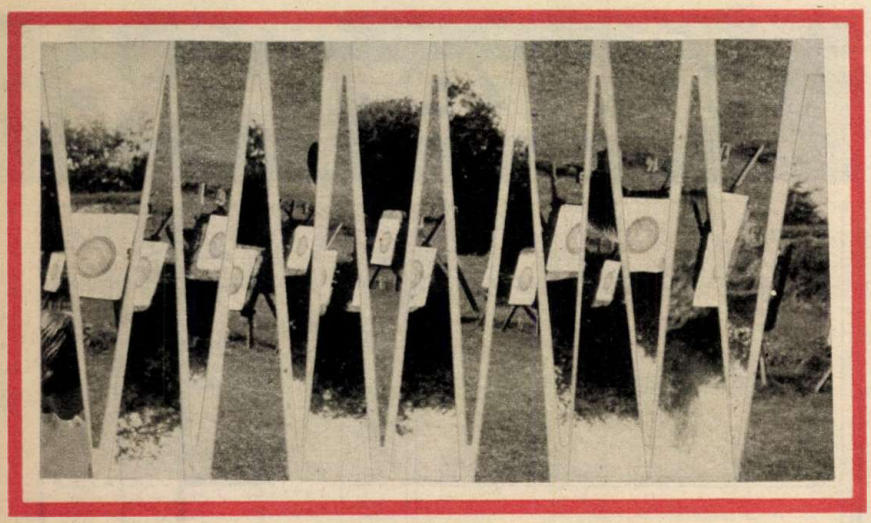

RAKD ÖSSZE! A kép íjászverseny előtti pillanatot ábrázol. Tizenöt céltáblát állítottak a pályára. Ha a képet összerakod, megtudod, hány látható belőlük a fotón.

KI KÉSZÍTETTE? E szobor egy gondolkodó, töprengő férfit ábrázol. Vajon, ki az alkotója? 1. Rodin (nagy francia szobrász) 2. Goldman György. 3. Pátzay Pál.

EJNYE, EJNYE!: A rajzoló elkészült ezzel a középkori témát ábrázoló rajzzal. És akkor észrevette . . ., hogy nagyon elengedte a fantáziáját. Néhány tárgyat nem kellett volna belerajzolni ebbe a környezetbe. Ugyan melyek azok?

MILYEN ÁLLAT? a) mezei pocok, b) mókus, c) hörcsög.

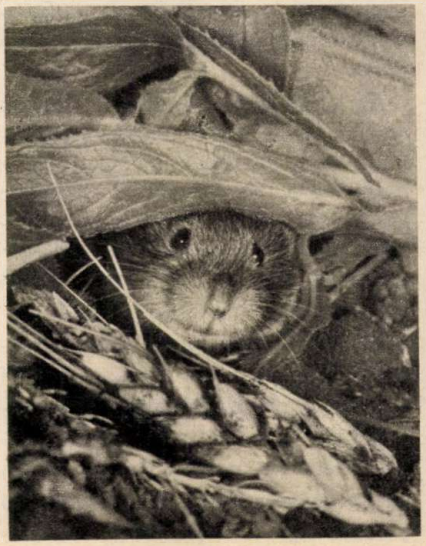

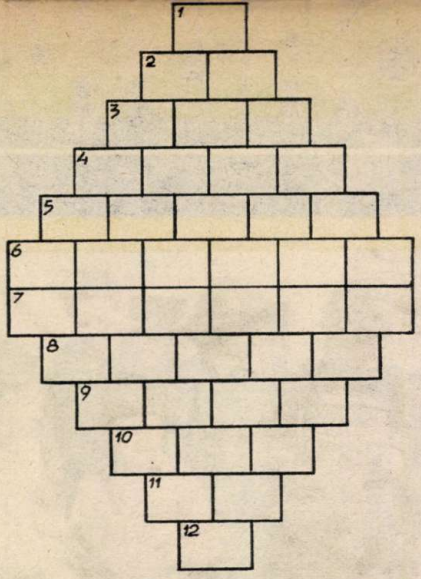

HAT BETŰVEL. Minden sor az előzőnél egy betűvel több, kivéve a hetediket. Innen kezdve pedig soronként egy-egy betűt elvettünk. A betűket az alábbi meghatározások szerint írd be:

1. Csodálkozás. 2. Keresztül. 3. Tájék rövidítve. 4. Ugyanaz névelővel. 5. Valakié. 6. Vívó területe. 7. E pillanatban éppen ezt olvasod. 8. Ilyen a ló is. 9. Egyik szülőjéhez vonzódó. 10. Jogtalan haszon. 11. Búcsúszó. 12. Csodálkozás.

MEGFEJTÉSEK

A KALANDOS MAGAZIN-ban megjelent rejtvények megfejtése: FANTI TÖRTÉNET: A 3-as alagútban. – VILÁGJÁRÓ VITORLÁSOK: Nem azonos. – ARANYIGAZSÁG: Légy meggondolt! – KANYAR ITT – KANYAR OTT: A 2-es úton. – ŐSKORI IDILL: Üvegpalack, karóra, konzervdoboz, villanyvezeték, csizma akkor még nem volt. – NEM UGYANAZ: Naptár, persely vödör, nagy könyv, kis könyv, óra, üvegpalack. – BOLYONGÁS KÉPRŐL KÉPRE: Többféle megoldás lehetséges: 1–2 csillagok, 3–6 űrhajó, 3–7 bolygó, 4–8 göncöl, 5–7 nagy csillag, 6–9 űrhajós. – SZPUTNYIK PINGPONG: 2–3–1–4. – SUHAN A NYÍLVESSZŐ: Páncélos vitéz fél a nyílvesszőtől. KERESD MEG: A két feketét pont szintén négy helyen látható párban. MOZAIK: I = D–2, II = B–2, III = C–4. – POÉNVADÁSZAT: Ha sikerülne felszállni egyszer megkerülném a sufnit.

KOCKADOBÁSOK. Három gyerek játszik egy dobókockával. Öt dobással összesen tizenhárom pontot gyűjtöttek össze. A legkisebb gyerek háromszor dobott, míg a testvérei egy-egy alkalommal. Az egyes dobások érdekessége az, hogy megegyezik a gyerekek életkorával. Ha még azt is tudjuk, hogy a három testvér életkora között egy-egy év különbség van, ugye könnyen kitalálod, hány évesek?

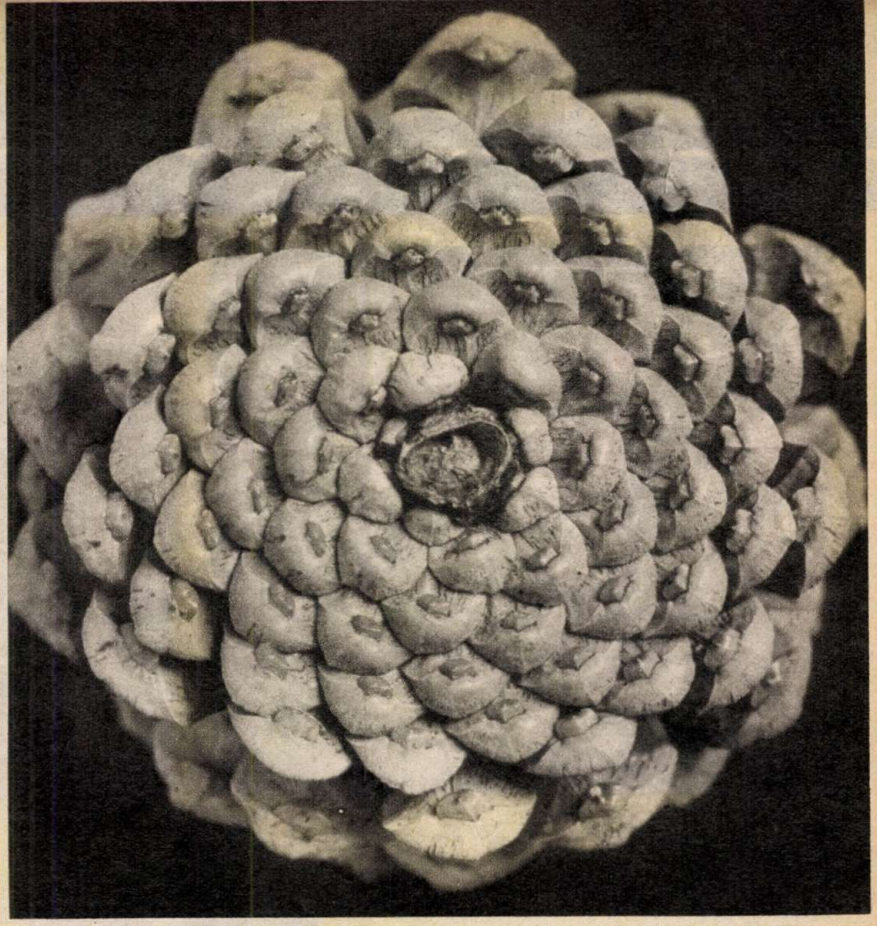

MI EZ? a) apró gombák, b) fenyőtoboz alja, c) mogyoróval díszített édes sütemények.

SAKK

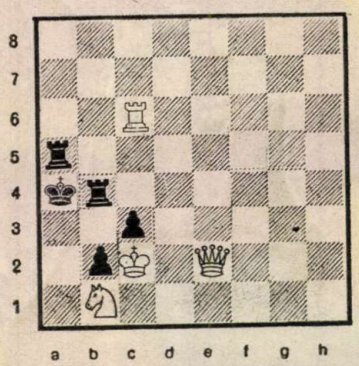

Mai feladványunkban a sötét királyt két oldalról is védik bástyái. Hogyan lehet őt mégis megmattolni két (2) lépésben? Erre kérünk választ!

Csak a kulcslépést, tehát világos azon kezdőlépését kell beküldeni, amely után sötét bármit is lép, nem tudja megakadályozni azt, hogy világos a második lépésben mattot adjon.

Földeák Árpád

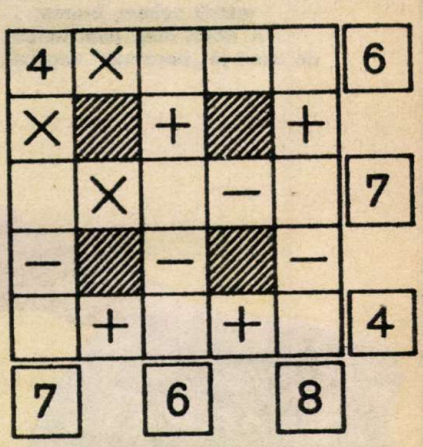

EGYPERCES MATEK. Biztosan neked is sikerül – ha nem is egy perc alatt – beírni az üres kockába azokat az egyjegyű számokat, amelyek segítségével vízszintesen is és függőlegesen is elvégezhető a művelet. (Természetesen a nagy négyzeten kívüli számok az egyes műveletek összegei.)

HÁZORZÓ BORISKA

Balázzsal mindig
szívesen sétálok.
Csak ne húzná
úgy a pórázom!
Gyerünk már,
menjünk messzebbre!

Hohó!
Hát ebbe a kerek micsodába
ragyogóan lehet
kapaszkodni

Ez a kislány
tetszik nekem, brumm . . .
A nevét még nem tudom,
de azért jó „barátnők" vagyunk

Mikor az utcán vagyok
sok a gyerek körülöttem.
Olyan furcsán néznek rám,
mintha sohasem láttak
volna még medvét.
Nem is értem a dolgot . . .?

„Budapesten, a Füredi úti lakótelepen él egy ember, akinek furcsa hobbija van. Az állatok közül a medvéket szereti legjobban. Engedélyt kért a rendőrségen, hogy engem, a medvebocsot, mint házőrzőt tarthasson. Amikor nincs itthon senki, jókat alszom, de az az igazi, ha lekísérnek az utcára, ahol sétálhatok és játszhatok a gyerekekkel.

No nézd már! Mi ez a furcsa szerkentyű? Mintha valahol már láttam volna... Igen, igen a nagybácsikám gurult vele körbe a cirkusz porondján. Én is megpróbálom, jó? Hogy még kicsi vagyok? Hát igen, brumm... de sok tejbegrízt eszem, és ha nagy leszek akkor ugye kipróbálhatom?

Jaj, elnézést kérek, hiszen még be sem mutatkoztam. Boriska a nevem, és nem vagyok olyan lusta, mint a medvék. Naponta háromszor mászom meg a lakótelepen levő házunk emeleteit.

Pszt! Azért ha van lift, azt jobban szeretem. Brumm..."

Wagner Margit
képriportja

MINI-PAJTÁS REJTVÉNY-MAGAZIN

Eredményhirdetés

Ez év nyarán megjelent Mini-Pajtás Rejtvénymagazin „Rejtvényfejtés — természetben" címmel közölt megfejtési versenyt. Azoknak a neve került be a szerencsekerékbe, akik a legtöbb helyes megfejtést küldték be. A nyertesek nevét az alábbiakban közöljük:

A fődíj: a PILISI PARKERDŐ GAZDASÁG VISEGRÁDI JURTATÁBORÁBAN 1982 nyarán a következők töltenek majd egy hetet: Pogány Judit, Budapest; Trungel Judit, Egyek; Sulyok Andrea, Budapest; Papp Andrea, Budapest; Hatoss Mónika, Kisbajcs; Komjáti Tibor, Komárom; Berta Imre, Pusztaföldvár, Csupor Péter, Kalocsa; Molnár Csaba, Kerepestarcsa; Rebe Attila, Tahi.

A meghívókat 1982 májusában kapjátok meg.

Ezenkívül **TÁRGYJUTALOMBAN** részesültek:

TÁVCSŐ: Magos Hajnalka, Csákvár; Vértesi Nagy Gábor, Nádudvar; Pájer Attila, Nyíregyháza; **MIKROSZKÓP:** Németh Ágnes, Jászberény; P. Szabó József, Kiskunmajsa; Horváth László, Sopron; Balázs Mariann, Domony; Szombat Endre, Budapest; **FÉNYKÉPEZŐGÉP:** Bence Zoltán, Izsák; Végh Tünde, Csömend; Bíró Andrea, Rábacsanak; Köves Andrea, Szentes; Kovács Kinga, Dombóvár; **KISRÁDIÓ:** Solymos Péter, Újpetre; Kárpáti Noémi, Debrecen; Kis Tünde, Komló; Tóth Erika, Pálfa; **FUTBALL-LABDA:** Mühltaller Árpád, Győr; Révész Zoltán, Záhony; Czicze István, Szigetcsép; **PINGPONG-FELSZERELÉS:** Alberti Gabriella, Kisterenye; Nagy Pálma, Tápiószecső; Gyüre Csilla, Sátoraljaújhely; **TOLLASLABDA-FELSZERELÉS:** Tuba Márta, Gecse; Rácz Judit, Budapest; Pila Mária, Buják; **HÁTIZSÁK:** Csalavári Rita, Nagykanizsa; Varga Mihály, Budapest; Kalmár Ildikó, Sátoraljaújhely; Adorján Gyöngyi, Székesfehérvár; **IRÁNYTŰ:** Lenkefi Péter, Békéscsaba; Czapári Edith, Budapest; Bognár Ágnes, Budapest; Iványos József, Budapest; Dobos Edina, Gyöngyös; Simon Gabriella, Budapest; Hatoss Éva, Kisbajcs; Bogár Marianna, Gödöllő; Arató Sándor, Gyula; Illés Judit, Sopron.

A nyereményeket postán kapjátok meg.

A MAGYAR ÚTTÖRŐK SZÖVETSÉGÉNEK KÖZPONTI LAPJA

Főszerkesztő:
SOMOS ÁGNES

Főszerkesztő-helyettes:
FÜLEKI JÁNOS

Kiadja az Ifjúsági Lapkiadó Vállalat

Felelős kiadó:
Dr. PETRUS GYÖRGY
igazgató

Szerkesztőség: Budapest, Jászai Mari tér 5. 1397

Telefon: 321-987
321-988
321-989

Postafiók:
Bp. 62. Pf. 508. 1397

Kiadóhivatal:
Budapest, Révay u. 16. 1965
Telefon: 116-660

A beküldött kéziratokat és rajzokat nem őrizzük meg és nem küldjük vissza.

Terjeszti a Magyar Posta. Előfizethető a hírlapkézbesítő postahivataloknál, a kézbesítőknél és a Posta Központi Hírlap Irodánál (KHI Budapest, József nádor tér 1. 1900) közvetlenül vagy postautalványon, valamint átutalással a KHI 215-96 162 pénzforgalmi jelzőszámra.

Előfizetési díj:
Egész évre 139,50 Ft
I. félévre 77,50 Ft
II. félévre 62 Ft

81.2553 Athenaeum Nyomda Kozma utcai üzeme, Budapest
Rotációs mélynyomás

Felelős vezető:
SOPRONI BÉLA
vezérigazgató

HU ISSN 0030-9583

INDEX: 25 695

Olvasószerkesztő:
SZIGETI PIROSKA

Művészeti szerkesztő:
CZIFFERSZKY BÉLA
FORRAI JÁNOS

PIF ÉS A BRAVÚROS NYOMOZÁS 4.

COPYRIGHT BY EDITION VAILLANT

FOLYTATJUK

FOTÓ: KA[illegible]

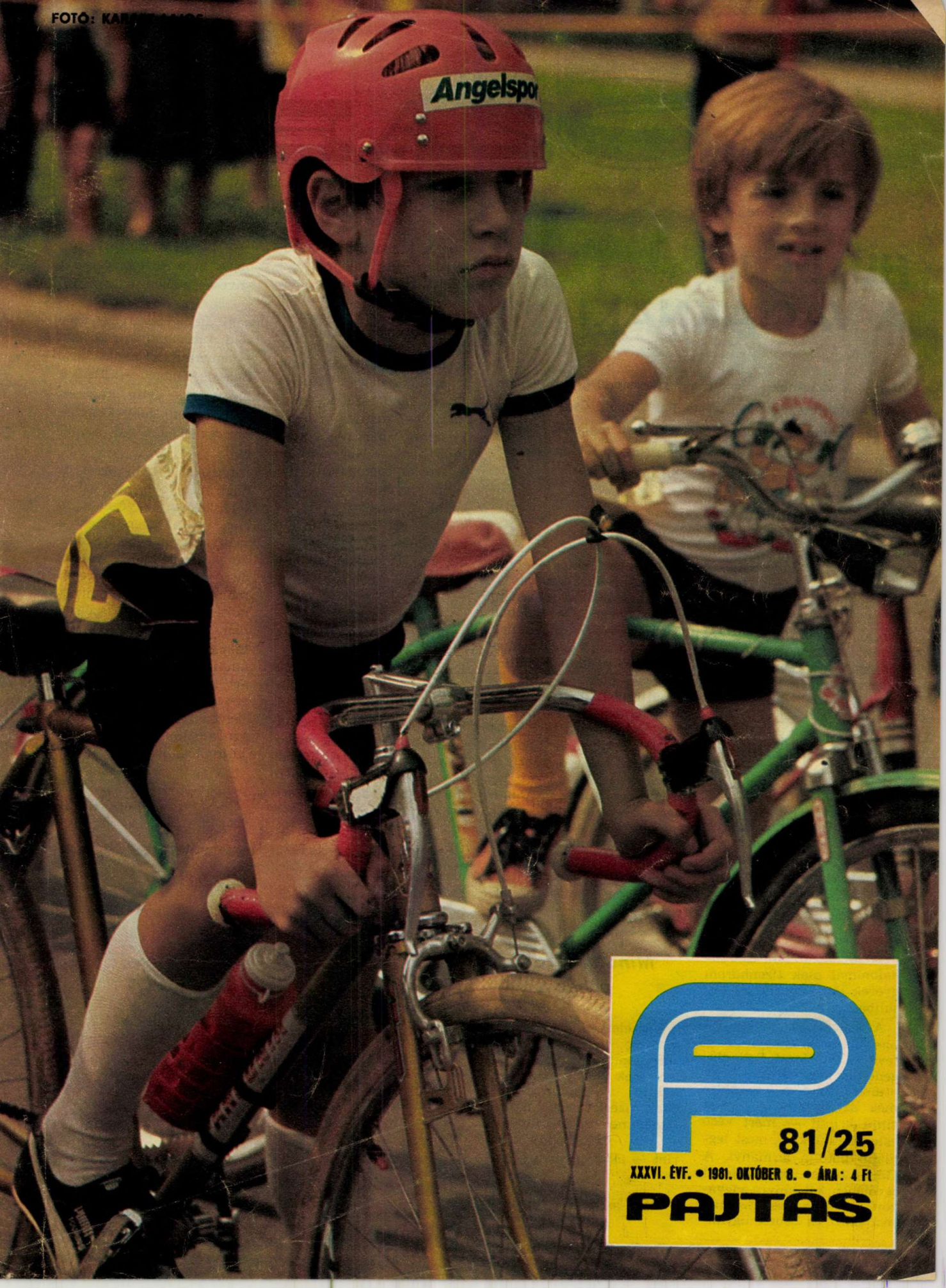

81/25
XXXVI. ÉVF. • 1981. OKTÓBER 8. • ÁRA: 4 Ft

PAJTÁS

SZABAD

HŰ, DE JÓ A VÁCIAKNAK!

Azért jó a váciaknak – mondta egy szentendrei gyerek –, mert nekik egyfolytában minden szombatjuk szabad. Csak öt napig járnak iskolába, a hatodik és a hetedik nap reggeltől estig az övék, azt csinálnak vele, amit akarnak. Nos, lássuk, hogyan érzik magukat a váci szabad szombatos gyerekek?

Vác a nagy kísérlet városa. Hat általános iskolájában „kitört" a szabad szombat! Szeptember elején összeültek a város művelődési intézményeinek vezetői és meghányták-vetették a dolgot: mi legyen azokkal a gyerekekkel, akiknek viszont szombaton még dolgoznak a szülei.

Szombati krimi

Először is, kijelöltek két ügyeletes iskolát, ahol összejöhetnek azok a gyerekek, akik egyelőre nem élvezhetik otthon a szabad hétvégeket. Csak azok jelentkeztek, akiknek valóban nem volt más választásuk; négyezer általános iskolás közül mindössze hetvennyolcan. Ám első alkalommal csak tizenhárom gyerek jött el a két kijelölt suliba.

A Ságvári iskola klubjában tizenegy gyerek ült a tévé előtt. Jászai Peti elégedetten megjegyezte, hogy otthon úgysem nézhette meg az Isztambuli vonat című krimit — mert késő este vetítették —, most legalább pótolja a hiányt. A Gábor József iskola kijelölt termében két lányra vigyázott a pedagógus. Szentirmai Mari és Zsuzsi ugyanúgy ült a padban, mint a hét többi napján, de most írás és számolás helyett kockát raktak, rajzoltak.

A nagyobbakra már nem kell vigyázni. Ők valóban csinálhatnak maguknak szabad programot. Elmehetnének például az úttörőházba pingpongozni, ha az úttörőház nyitva volna, vagy elmehetnének egy jó délelőtti filmvetítésre, ha a mozi vetítene matinéműsort, csakhogy a mozi is zárva van. Horgászni viszont elmehetnek a Dunapartra — már akinek van horgászfelszerelése. Vannak lelemények gyerekek, de vannak jó néhányan olyanok is, akiket be kellene vezetni a „lehetőségek utcájába".

Minden kezdet nehéz

Képzeletben már ki van kövezve Vácon is ez a „programutca", csak az illetékesek halogatják „rányitni" a kaput. Miért? Csak azért, mert minden kezdet nehéz. Az úttörőház — régi menetrendje szerint — október elsején nyitott. A Madách Imre Művelődési Ház dolgozói összeállították a tarka hétvégi programokat, csupán késtek kicsit a kezdéssel.

— Pedig idejekorán kellene az intézményeknek bedobniuk apait-anyait, amíg a szülők nagy részének nincs állandó szabad szombatja — mondta Kovács Józsefné, három gyerek anyukája. — Ha majd mi is szabad szombatosok leszünk, igyekszünk gondoskodni arról, hogy családi körben jól érezzék magukat velünk a gyerekek. Addig viszont nagyon is elkelne a segítség.

Rajtatok is múlik

Csöndes a váci szabad szombat? Ahogy vesszük! Az utcákon nincsenek lődörgő gyerekek, a bérházak udvarán bezzeg mocorog az életkedv! Az itt játszó gyerekek egyelőre nem hiányolják a szervezett programokat.

— Ez nem jelenti azt, hogy nem vennénk részt szívesen valami klassz hegyi túrán, hogy nem futnánk be lelkesen egy szép zöld futballpályára focizni — mondta a nyolcadikos Bencsik Gábor. — Persze, így is jó — tette hozzá —, az is valami, hogy szombaton reggel nem szól a vekker.

Így is jó? Lehetséges, de hogy még jobb, még színesebb legyen hétvégeken az élet, az a gyerekeken is múlik. Vácon egyelőre csöndesek a szombatok. Amikor ott jártunk, a gyerekek többsége elbújt. Sejtjük, hová. Félhomályos szobákban, a tévé előtt kuksoltak. Az sem rossz időtöltés, ám nem az egyetlen. Nem árt néha megmozgatni a testet és a fantáziát, hadd legyen igazuk azoknak, akik azt állítjuk, hogy: hű, de jó a váciaknak!

M. K.

Fotó: Karasz

Még jó, hogy megismétlik délelőtt is a krimit

A SZOMBAT...

Szombati kirándulás apuval

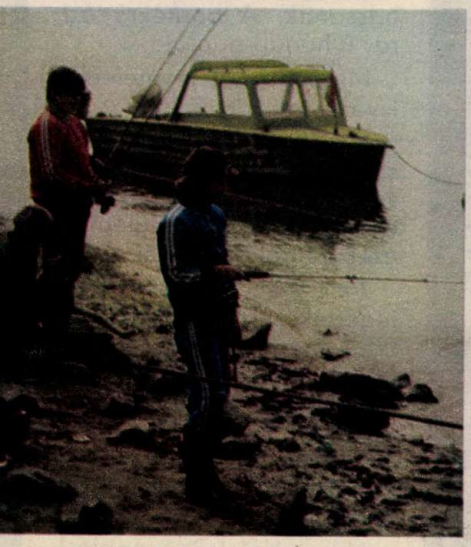

Vigyázz öcsi, harap a hal!

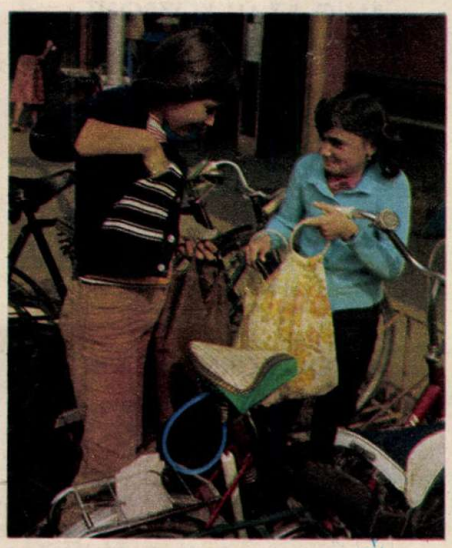

Anyu takarít, a bevásárlás viszont az én gondom

... de szabad a „vásár" is: kinek milyen ötlete, javaslata van arra, hogyan lehet hasznosan eltölteni a több szabad időt? A kérdést ezúttal az indokolja, hogy az idén kétszáz iskolában vezették be a szabad szombatot, jövőre pedig valamennyi iskolában lesz „kettős" hétvége. A Művelődési Minisztérium tapasztalatokat gyűjt a megnövekedett szabad idő hasznosításáról. Ahhoz, hogy a tapasztalatok jók legyenek, sokféle intézmény segítségére van szükség. Persze, legfőképp a gyerekek várják a segítséget — mi viszont ötleteket várunk a gyerekektől is! Úgy gondoljuk, az őrsi- és rajközösségek hasznos tanácsokat adhatnak másoknak. Szabad a szombat — de szabad a „vásár" is. Munkatársaink rendszeresen útrakelnek, hogy megnézzék: jelenleg milyen lehetőségek között választhatnak a gyerekek szerte az országban. Először Vácra mentünk el, amely már most szabad szombatos város, és néhány fővárosi úttörőházat is felkerestünk.

HÁZON KÍVÜL ÉS BELÜL

JÁTÉKDÉLELŐTTÖK, HANGVERSENYEK

Ki-ki kedvére válogathat a budapesti, III. kerületi Várkonyi György Úttörő- és Ifjúsági Ház szombatra és vasárnapra tervezett kínálatából. A gyerekek nézői és részesei lehetnek a tervezett foglalkozásoknak: az idei tanévben két alkalommal ad műsort a Magyar Cirkusz és Varieté Vállalat, öt ízben szerepel náluk a Bábszínház és a Népszínház. A muzsika kedvelőiről sem feledkeznek meg: lesz kórushangverseny, és előadást tart az Óbudai Kamarazenekar is.

Szombatonként szakkörök, mesemondás, filmvetítés, kerámiakészítés, festészet és sportvetélkedők várják a gyerekeket. Ennyit ízelítőül. És még valami: a békásmegyeri lakótelep gyerekhada sem szenved hátrányt; például a Pais Dezső utcai Általános Iskolában tartott néptánc-, rádiós, lövész- és modellező szakkör foglalkozásai ugyanilyen csábítóak.

SÍSZAKKÖR, ZENEBARÁT KLUB

Sport és zene, testedzés és „füledzés"... A budapesti, XII. kerületi Lékai János Úttörőház egyik legnépszerűbb foglalkozása, a sí- és atlétikai szakkör, illetve a tájékozódási futás és a térképolvasó túrák. Október elsején kezdődtek a műanyag pályás síedzések.

S hogy a fül se maradjon „edzetlen", az Országos Filharmónia irányításával változatos műsort — hangversenyeket, bemutatókat, játékos zenei vetélkedőket, gyerekhangversenyeket — tervez a komoly zene kedvelőinek a zenebarát klub.

AMÍG AZ ÚJ KÖZPONT ELKÉSZÜL...

...addig sem unatkoznak a XXII. kerületi gyerekek. Mivel a régi úttörőház igen piciny, a foglalkozásokat a szabadban szervezik meg, sok-sok kirándulással, túrával. Sportversenyek színhelye lesz a Tompa utcai Általános Iskola udvara, tágabb lehetőséget a Kamara-erdő biztosít a váltóversenyekre és sportfoglalkozásokra.

A SZEBB KÖRNYEZETÉRT

A X. kerületi úttörőcsapatok környezetük szebbé tételéért szabad szombatjaikon néhány órát gyomlálással, kerítésfestéssel, parkrendezéssel, a játszóterek rendbehozásával töltenek. A lakóterületi programok szerves része a sport- és játékvetélkedő, a túrák, amelyekbe a vállalkozó kedvű szülőket és KISZ-alapszervezeteket is bevonják.

A HÓNAP NAPLÓJA

Szervusz, szabad szombatos! Van egy kis időd?

Hát hogy ne volna! Sok is néha... – feleled.

Rendben van! Akkor arra kérünk, írj nekünk rendszeresen naplót. Miről? A szombatokról és a vasárnapokról, amelyek most annyi új lehetőséget kínálnak... De vajon kínálnak-e eleget és ha nem, akkor mire vágynál, mit szeretnél csinálni, hová mennél, hogy jól gazdálkodhass az öledbe potytyant nagy lehetőséggel? S honnan, kiktől várasz segítséget?

Minden hónap elején megtalálod lapunkban az előző hónap naplójának – kitöltésre váró – oldalát. Vágd ki, és írd rá az elmúlt hónapban veled történteket, hétvégi örömeidet és gondjaidat, élményeidet vagy unatkozó magányodat... (Ha nem elég ennyi hely, külön levelet is mellékelhetsz hozzá!) Aztán azonnal add postára, szerkesztőségünk címére, hogy legérdekesebb naplójegyzeteidből riportok, örömteli vagy bíráló cikkek születhessenek, kéréseidből és ötleteidből mások is okulhassanak. A borítékra írd rá: A hónap naplója.

Minden észrevételedre kíváncsiak vagyunk!

Havonta más-más kérdéseket kapsz majd. Őszintén válaszolj mindenre, hiszen érted – értetek – születnek ezek a naplójegyzetek...

Akik több hónapon át a legértékesebb és legőszintébb naplólapokat küldik hozzánk, azok között sokféle társasjátékot, sportfelszerelést, és más ajándékot is kisorsolunk... hogy még színesebbek lehessenek a hétvégék!

Hát rajta! Írd a naplót! Nagyon várjuk...

SZEPTEMBERI NAPLÓ

MIT TERVEZGETTÉL, AMIKOR MEGTUDTAD, HOGY MINDEN SZOMBATOD SZABAD LESZ? EBBŐL EDDIG MI VALÓSULT MEG?

A KÖRNYEZETEDBEN (ISKOLÁDBAN, VÁROSODBAN, FALUDBAN) MILYEN ÚJ HÉT VÉGI SZÓRAKOZÁSI, SPORTOLÁSI LEHETŐSÉGRE BUKKANTÁL? EZEK KÖZÜL KIPRÓBÁLTAD-E MÁR VALAMELYIKET?

HA TE MOST FELNŐTT ÉS „ILLETÉKES" LENNÉL, MILYEN EDDIG KIHASZNÁLATLAN LEHETŐSÉGET RAGADNÁL MEG, HOL NYITNÁL KAPUT, MIT SZERVEZNÉL A GYEREKEKNEK? ADJ TANÁCSOT!

Nevem: .....

Életkorom: .....

Iskolám címe: .....

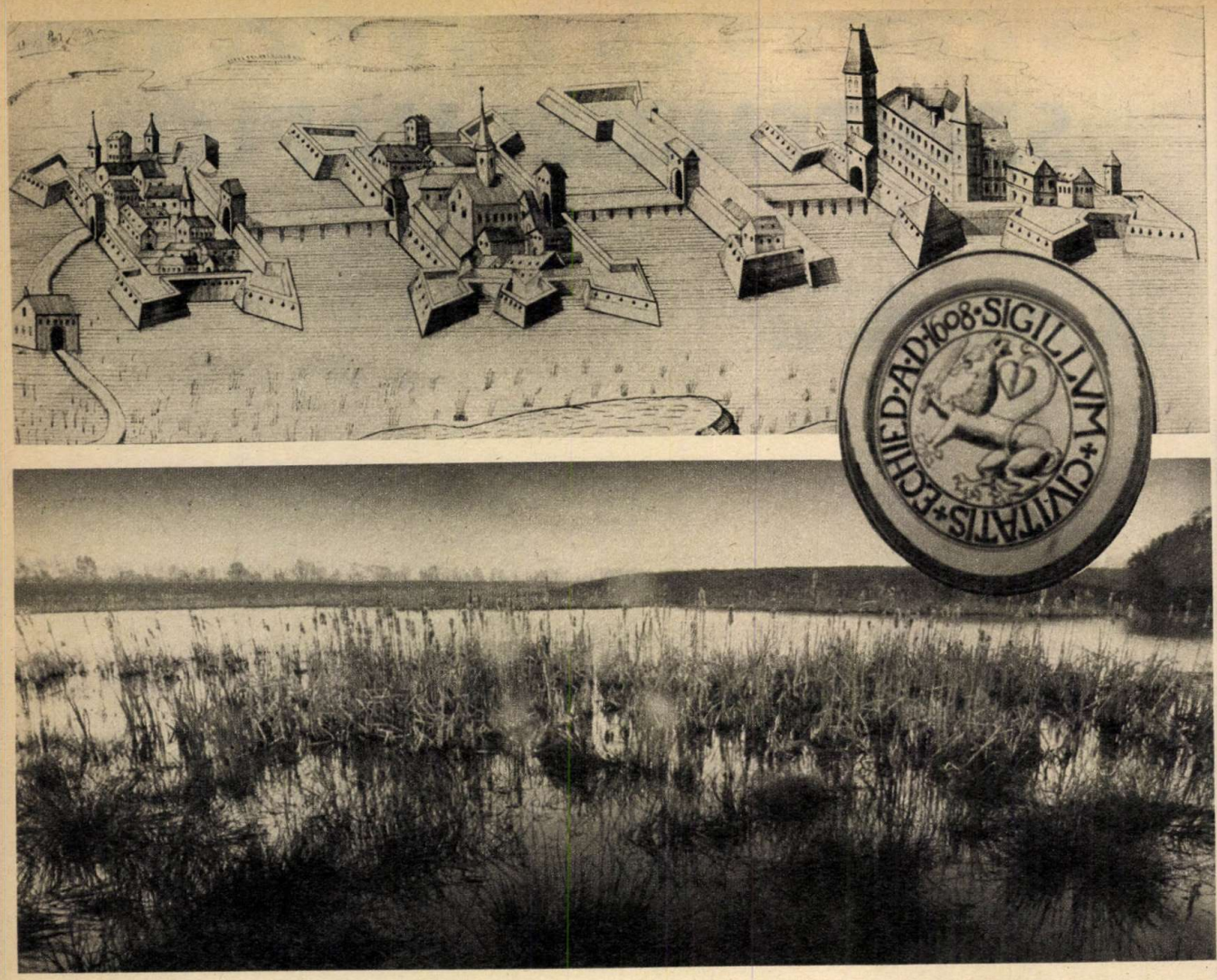

CSALAFINTA VOLT

Mesélik, hogy a feneketlenül mély ecsedi láp — amelyben ráadásul sárkánykígyó is tanyázott — elnyelt néhány falut. A hiedelem szerint egy Bátor Opos nevű vitéz megölte a sárkányt. Ettől kezdve szerepel a Báthoryak címerében három sárkányfog, amelyet a farkát rágó sárkánykígyó vesz körül. De miféle láng riogatta az itt lakókat?

AZ ECSEDI LÁB

— Hát a lidérc! — nevet Nyiri Laci, a nagyecsedi általános iskola hetedikese. — Így nevezték a lápból feltört és meggyulladt metángázt, amely valóban vibrált errefelé. Féltek is az emberek rettenetesen.

— Halban, vadban bővelkedő nádas, mocsár és zsombék volt ezen a vidéken — teszi hozzá Biró Judit. — Az élelmesebbek gólyalábat faragtak, azzal közelítették meg az állatok búvóhelyeit. Például összefogdosták a vadkacsa csemetéket, hazavitték és háziállatokat neveltek belőlük. A szárnyas vadakat különben „vízi fíreg"-nek nevezték.

A gyerekek nagyot nevetnek a kifejezésen. Közben Csaholczi Attila előkerít a szomszéd néni portájáról egy gólyalábat, az igazi ecsedi lábat! Fel is próbálja, s onnan, a magasból folytatja az ismeretterjesztő „előadást":

— Volt itt tündérrózsa, meg vízililiom, vadruca, szürke lúd, gém, daru, de még kócsag is! Az emberek fűzfavesszőből, sásból kosarat, szekérkast, lábtörlőt fontak, a zsurlófüvekből sikárlót, azaz súrolókefét készítettek. A tél elején — amikor kaszahegyből készített szerszámmal kezdték vágni a nádat — széles bocskort, kucsmát, vászonnadrágot viseltek a fiúk. A lányok, asszonyok fűzvesszővel kötötték kévébe a nádat, majd ők is gubát terítettek magukra, amikor felültek a szekérre. Mert az ingó lápon szekerezni is lehetett: a talaj behajlott ugyan a teher alatt, de ha továbbment a fogat, visszahajlott a láp. Ezért nevezték „ingónak", vagy csalafinta lápnak.

A lápvidéki gyerekek — Domahidától Tyukodig, Mátészalkától Nagyecsedig — az idei úttörőév jelmondatához híven gyarapítják ismereteiket környezetükről. Van mit felderíteniük ezen a csodálatos vidéken. A hajdani, 432 négyzetkilométer kiterjedésű láp helyén ma termőföld, jó néhány szövetkezet, gazdaság, sőt, üzem is van.

CSATORNÁBÓL FOLYÓ?

— Ecseden nyolcezer-ötszázan élnek — mondja Biró Jutka. — Sokan a Medicor Művek itteni gyáregységében dolgoznak, úgy tudom, főleg injekciósüveket készítenek. A téeszben elsősorban állattenyésztéssel foglalkoznak. A tejtermelés

Száraz nádtorzsokat görget a szél, s füttyög hozzá, kísérteties hangon. Becsukjuk a szemünket — mintha már lobogna is a nád fölött a lidérc, és nyújtogatná nyakát a sárkánykígyó, a félelmetes...

A LÁP

például első helyen áll az országban!

A háztáji gazdaságokban ugyanannyi szarvasmarhát tartanak, mint a téeszben. A jövedelmező foglalatosság eredménye, hogy a házak többsége nem öregebb tízévesnél, esténként ötszáz gépkocsi parkol az udvarokban.

Attila közben megunja a „magaslati" levegőt, a gólyalábról ügyesen leugrik a földre. Javasolja, hogy sétáljunk fel a Kraszna töltésére, s elmagyarázza, hogy a folyó tulajdonképpen csatorna, amelybe a láp vizét vezették. A lecsapolás az 1700-as évek vége felé kezdődött, s kisebb-nagyobb megszakításokkal száz évig tartott.

INGOVÁNY A KERTBEN

A töltésről jól látszik a templom, amelynek alapjait a nagyecsedi vár maradványaiból építették, s amelynek tornyából messze szállt a tárogató hangján Rákóczi kesergője. A cölöpökre épült várat a szatmári békekötés után leromboltatta a német...

— Féltek a bujdosóktól — mondja Nábrádi Angéla. — A várat csak egyfelől lehetett megközelíteni, s volt egy csomó félrevezető út. Aki arra tévedt, azt elnyelte a láp. Mondják, hogy aki Börvelyen (az ecsedi láphoz tartozó földszeleten) bement a faluba, az vagy hátraarcot csinált, vagy nekivágott a lápnak. Mert a falunak csak egyetlen utcája volt, amelynek vége beleveszett az ingoványba.

— No persze, mert a bujdosók is csalafinták voltak, és nem engedték, hogy több utca épüljön a faluban! — vágja rá Attila.

Évszázadok óta büszke, furfangos emberek éltek ezen a vidéken. Népdalt is költöttek róluk; Angéla szívesen elénekli:

„Sárgarépa, petrezselyem,
kukorica szár,
Jaj, de kényes, jaj, de
rangos az ecsedi lány.
Általvetős, tunikás
a kötője,
Olyan büszke, rá se néz
a legényre.

Répa közt a kapadohány
tilos vetemény,
Rókahájjal kent betyár
az ecsedi legény.
Mint a tükör, ragyog
vikszos csizmája,
Abban lesi, merre jár
a babája."

Már-már azt hiszem, az ecsedi gyerekek látogatásunk tiszteletére fújják a dalt és az érdekesebbnél érdekesebb történeteket, de kiderül: Nábrádi Angéla újságíró, Nyiri Laci régész szeretne lenni. Laciék kertjében még egy darabka láp is van, a fiúk ott szoktak bogarat, csíkot gyűjteni. Szerencsére ez a mini-láp nem „inog", Laci és barátai nyugodtan ráléphetnek. Nem kell félniük.

... Mert a lidérc már réges-rég ellobbant.

Dési Péter
Fotó: Gaál Zoltán

?!

„Bocs, hogy közbeszólok — avatkoztam a konyhaablakunk alatt folyó vitába —, de a barátnődnek van igaza, igenis környezetszennyező vagy." A kislány meglepve emelte fel a fejét, de annyira nem hökkent meg, hogy a kezében levő cigarettát eldobja. Pedig éppen arról a füstölgő bűzrudacskáról volt szó. Barátnője ugyanis azt hajtogatta, hogy füstjével ő is rontja a levegőt. „Ezzel a kis vacakkal mit ártok én?" — kérdezte a cigiző, s még egy nagyot szippantott, mielőtt elhajította volna. „Leginkább magadat szennyezed vele" — érveltem, miközben sietve az órámra pillantottam, mert nem akartam, hogy elkéssenek az iskolából —, „és ez alkalmasint érezteti majd hatását felnőtt korodban is, sőt, a gyerekeidében is. Ilyen értelemben már nemcsak magadnak ártasz."

„De hiszen már reggeliztem, nem éhgyomorra szívom" — mentegetődzött. Választ sem várva elrohantak. Én pedig magamra maradva azon töprengtem, hogy vajh kitől eredhet a felmentést adó érv: „ha ettél, már nem árt a cigi!" Esetleg otthon hallották, vagy a játszótéren, vagy a suliban? És ugyan eszükbe jut-e vajon ezeknek a mai lányoknak, fiúknak az első óra előtti bagó majd felnőttként, amikor az orvos előtt panaszaikat sorolják?

Akkor ki ad majd „felmentést"? **(bőcs)**

VILÁGÍTÓ KABÁTBAN

Veszélyelhárítók. Így emlegetik Lajosmizsén az úttörő közlekedési rendőröket, akik valósággal „megszelídítették" a településen keresztülhaladó E–5-öst. Az ország egyik legforgalmasabb, legveszélyesebb útja éveken át gyermektragédiák színhelye volt itt. Amióta Homoki Gabriellaék védik, segítik a zebráknál a gyerekek átkelését, nem történt baleset.

De nemcsak ők őrködnek mások testi épsége felett. Rájuk is vigyáznak. A községi tanács vezetői világító kabátokat, sárga dzsekiket vásároltattak számukra.

BRUTUS A MŰTŐBEN

A chicágói egyetemen a Brutus nevű tigrist megoperálták, mert látási zavarai voltak. Bár az ápolónő mosolyog a képen, a hetvenhét kilós tigris operációja alatt nagyon izgult. Természetesen nem a műtét miatt, hiszen az jól sikerült, hanem a beteg „szelídsége" miatt.

VANNAK MÉG FÉRFIAK...!

Félreértés ne essék, a képen látható fiatalember egyáltalán nem Tankréd lovag a sárkánnyal vívott küzdelem után. Hanem terepmotoros. A látványos technikai sportág rengeteg ügyességet és kitartást követel művelőitől. Kizárólag talpig férfiak képesek a komisz terepen megbokrosodott motorokat kordában tartani.

Igaz, esős időben egy picit maszatos lesz az ember, de sebaj! Az ilyesmi csak fokozza a férfias megjelenést...

ILYEN-OLYAN HÓCSÚSZKÁK

A hulló levelek már hírmondói a télnek.... A fővárosi Szivárvány Áruház Vállalat is a téli sporteszközök beszerzésén fáradozik.

A tavalyinál nagyobb szállítmány érkezik az NDK-ban gyártott műanyag sílécekből, fémbotokból és kötésekből. Lesz elég kétélű korcsolya és hócsúszka a kicsiknek. A nagyobbak ifjúsági sílécet és nemcsak műkorcsolya cipőt, hanem hokicipőt is vásárolhatnak a sportboltokban. A Szovjetunióból várják Csuk és Geket, a kétszemélyes kormányozható szánkót.

Újdonság: a kis karfás ródli megszűnik, helyette önálló, kis és nagy ródlira szerelhető karfákat gyárt a magyar ipar.

ZSIBONGÓ

NYOMD MEG A GÖMBÖT

Ha valamire azt mondjuk, olyan mint a Bábel tornya, azt fejezzük ki, hogy az a bizonyos valami zűrzavaros, befejezetlen. Ám a legújabb logikai játék, a Bábel-torony nagyon is rendezett, sőt, egyenesen szép is. Ha csak meg nem nyomjuk azt a bizonyos alsó, színes golyóbist... De senkitől nem akarjuk elvenni a játék örömét, próbálja ki mindenki maga az egymilliófféleképpen variálható „S-logic" találmányt.

GYEREK JÉGBALETT

Sajátos műfaj a jégbalett. Többnyire a versenyzésből kiöregedett sportolók folytatják jeges pályafutásukat a különböző társulatokban. A moszkvai Moszkvics Autógyár dolgozói gondoltak egyet és korcsolyázni szerető gyermekeik számára jégbalett együttest alakítottak. A nyolcvanöt hat-tizenhat év közötti gyerekből álló társulat az iskolai szünetekben hosszabb vendégszerepléseket is vállal, így az idén még Szocsiba is eljutottak.

(Fotó: APN)

SÁRKÁNYOK ÉS REPÜLŐK

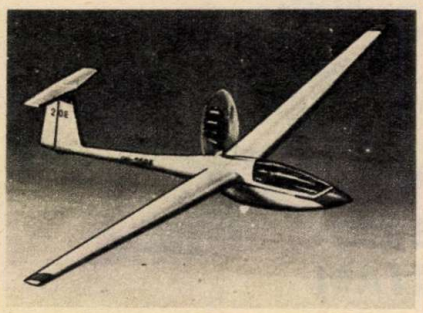

Amióta csak létezik az ember, mindig is foglalkoztatta a repülés gondolata. Rendkívül sokan kísérleteztek azzal, hogy felemelkedjenek a földről, s madárként szárnyaljanak a magasban. A repülés, mint meganynyi technikai csoda, szintén a huszadik század találmánya. Ennek a csodának a születéséről, a repülőgépek fejlődéséről, és a több ezer éves álom beteljesüléséről szól Simóné Avarosy Éva „A repülősárkányoktól a sárkányrepülőkig" című könyve, amely nemrég jelent meg a Gondolat Könyvkiadó gondozásában.

CVÍDER BENEDEK BALLADÁJA (VI.)

Miután szüleim többször is emelt hangon kijelentették, hogy kutyáról pedig szó sem lehet, a minap megkaptam a blökit. Végre nekem is lesz hát valakim, aki némán és hűségesen megosztja velem az élet ezernyi gondját-baját.

Gondoltam én. Ám ehelyett mi történt? Miután alaposan kiját-szottuk magunkat vagy öt percen keresztül, be akartam tuszkolni a sarokba, a többi játék közé. Elvégre egyéb dolga is van az embernek, mint hogy naphosszat egy kutyával viháncoljon.

Erre kikapta a könyvet a kezemből, és pillanatok alatt szétmarcangolta. Aztán kiderült, hogy sétáltatni kell, hogy etetni kell, hogy itatni kell, hogy fürdetni kell, hogy oltásra kell vinni, hogy

kapar, hogy ugat, hogy rág, hogy szuszog...

Nekiadtam a komisz jószágot Sakk Jenőnek. Nekem néma, hűséges, megértő társra van szükségem. Kérges szívű szüleim azonban többször is emelt hangon kijelentették, hogy akváriumról pedig szó sem lehet...!

EGY KÉP — EGY MONDAT

— ... Aki bújt, aki nem — megyek!

SZITÁS GYÖRGY RAJZA

A GYEREKEKET VÁLASZTOTTAM

KOPOG A PLÉH-HARKÁLY

— Reggelente az unokáim könyvvel a hónuk alatt ébresztenek, hogy olvassak nekik — mondja az írónő. — Hát lehet ennek ellenállni? A reggeli és a kávé megvár, de Anna és Pali óvodába indulnak.

Kertész Erzsébet szobájában a polcok roskadoznak a könyvektől.

— Szenvedélyem az olvasás. A könyvek lassan kitúrnak a szobából, de minden kedvemre való könyvet megveszek. Aki

szeret olvasni, az soha nincs egyedül. Az olvasás öröme, szeretete kisgyerek koromban „ragadt" rám. Három és fél éves koromban észrevétlenül megtanultam a nővéremtől olvasni. Füleltem, utánoztam, majd lassan kibetűztem a szavakat. Ettől kezdve hihetetlen könyvéhség lett úrrá rajtam, mindent elolvastam, ami a kezem ügyébe került.

A legkedvesebb hősnő

Tudomány, művészet, politika, sport... Lassan nincs az életnek olyan területe, amelyet a nők ne hódítottak volna meg. De jó egy évszázaddal ezelőtt mindez csak a férfiak kiváltsága volt. Kertész Erzsébet hősnői különböző korokban, más-más országokban éltek, de közös vonásuk, hogy kitűzött életcéljukért, hivatásukért kemény akadályokat leküzdve harcoltak.

— Ki a legkedvesebb e múlt századi nőalakok közül?

— Szonya Kovalevszkaja, a kiváló orosz matematikus. Ő volt az első egyetemi tanár, abban az időben, amikor a nők még középiskolába is ritkán járhattak. Megragadott nehéz, küzdelmes életútja, és elhatároztam, hogy életrajzi regényét megírom a gyerekeknek. Szonya professzort, ezt a „csodabogarat", akinek előadásait férfiak is szájtátva hallgatták, annyira megszerettem, hogy első gyermekemet Szonyának neveztem el.

— A csíkos sorozat első regénye a Kaland a szamócában volt. A közelmúltban jelent meg a Bettina három élete, és hamarosan a könyvesboltokba kerül Kossuth Zsuzsannáról írt regénye. Jelenleg min dolgozik?

— A három Marx lány regényéhez gyűjtök adatokat. Reggel bevásárolok a családnak, délelőttönként a könyvtárakban búvárkodom. Legszívesebben az Akadémiai Könyvtárban dolgozom. Délután, esténként otthon kopog a pléh-harkály — ahogy unokáim az írógépet nevezik — egy napom sem telik el munka nélkül. Amikor egy-egy regényemen dolgozom, az írás öröme mellett szorongást is érzek, mert egy kicsit mindig félek, hogy írásom tetszik-e majd.

Az első csalódás

— Pihenés? Kikapcsolódás?

— Szeretek sakkozni, és a zene mindig felüdít. Tévét ritkán nézek, szabad időmben inkább olvasok. Legkedvesebb íróim Jókai, Mikszáth, a költők közül Kosztolányi és Ady. Első szerelmi csalódásomkor is Jókai regényei enyhítették fájdalmamat. Tizenhárom éves voltam, és a nagyszüleimnél nyaraltam Szolnokon. Beleszerettem egy korban nem éppen hozzám illő, érettségizett fiúba. Ő is kedvelt engem. Ezt onnan tudtam, hogy a Tiszára menet vitte a szatyromat. Az idősebb lányok féltékenyek voltak, egyikük sikerült is elhódítania: elkeseredetten vettem tudomásul, hogy egy napon az a fiú az egyik nagylány strandtáskáját hurcolta. Aznap ebédnél egy falat sem ment le a torkomon, még a görögdinnye sem kellett, pedig nagyanyám a legnagyobb szeletet nekem adta. A család megrémült, mérték a lázam, gyomorrontásra gyanakodtak. Senki sem sejtette, hogy a szerelmi bánat rontotta el a „gyomromat".

— Miért éppen gyerekeknek, fiataloknak ír a legszívesebben?

— Első osztályos koromban a tanítónőm Széchenyi mondását írta az emlékkönyvembe: „Kötelességünk hű teljesítése boldogít." Ez minden mesterségben, hivatásban igaz. Úgy éreztem, az lesz a hivatásom, hogy a fiataloknak, főleg a lányoknak mondok el a világról sok mindent. Egyik író barátomnak azt javasolta az orvosa, ha fáradt, pihenjen, ne írjon, csak gyerekeknek. És Ön? — kérdezett vissza az író —, ha kimerült, csak gyerekeket gyógyít? Én soha nem érzem magam fáradtnak, munkám boldoggá tesz, mert nekem a gyerekolvasók a legfontosabbak.

Géczi Éva

Fotó: Wagner Margit

— Sajnos, már elfogyott — tárják szét karjukat az eladók, szinte órákkal azután, hogy megjelenik a könyvesboltokban az olyan „csíkos" könyv, amelyet Kertész Erzsébet írt.

BESZÉLGESSÜNK A PÉNZRŐL V.

DÁVID ÉS GÓLIÁT

Csillog nyugaton a tőke.
Fényéből
jut a munkásnak is.
A munkás jól él,
van jó ruhája,
szép lakása, autója.
Ez persze nem
változtat a lényegen:
az értéktöbbletet most is
ő termeli meg
a tőkésnek.

Időgépünk a XIX. század közepét jelzi. Ha belenézel múltba pillantó távcsövébe, különös nyüzsgést láthatsz. Európa fölött füstfelhős az ég, az éterben távírógépek kattogása hallik, a tengeren gőzhajók, a szárazföldön mozdonyok pöfögnek. A tőkés világ angliai színpadán gyárosok, részvénytulajdonosok, kereskedők, bankárok, rohangálnak, a valamikori Umberto leszármazottai, akik semmivel sem ügyetlenebbek ősüknél, sem nagyapjuknál, aki már a nagy ipari forradalom világot változtató kohójánál megsütötte a maga pecsenyéjét, akarom mondani összeszedte azt a vagyont, amiből angliai fiacskái tőkét kovácsolhattak.

Micsoda észtveszejtő iparkodás, mennyi rafinált bonyodalom! Váltókat írnak, értékpapírokat adnak ki, hiteleket vesznek fel. És „csontig" kifosztják a gyarmatokat. Zúgnak a gépek, a gyárak ontják az árut, gyarapszik a tőke. Rengeteg pénzre van szükség, a tőkésnek semmi sem elég, mert tőkéjét tűzzel-vassal meg akarja sokszorozni.

Dávid elszegődik Góliáthoz

És sikerül neki, mert ott a munkás, akinek a munkaerején kívül semmije sincsen, éppen ezért ha élni akar, el kell adnia munkaerejét a tőkésnek, aki enélkül az erő nélkül aligha jutna értéktöbblethez, márpedig a tőke „termőföldje" az értéktöbblet. Hogy mi az az értéktöbblet? Vegyünk egy példát. Éhes Dávid elszegődik Tőkés Góliát gyárába bérmunkásnak. Góliát napi öt dollár fizetséget ad neki, pedig jól tudja, hogy egy nap alatt Dávid nem öt, hanem húsz dollár értéket termel. Tizenöt dollárral többet. Ez a tizenöt dollárnyi nyereség lesz az az értéktöbblet, amiből a tőkés tőkéje halmozódik. Tőkés Góliát tehát kizsákmányolja munkás Dávidot, és ez a kapitalizmus (a tőke) lényege.

Mit gondolsz, pénz őméltósága élvezi-e a helyzetet? Naná! Ilyen nagy úr még sohasem volt. Minél nagyobb az árubőség, annál ügyesebben sürög-forog, alakítja, gazdagítja maga körül a világot, mit sem törődve azzal, hogy míg az egyik ember a tőke trónján pöffeszkedik, a másik olyan szegény, hogy újságpapírból eszi a tepertőt. Gyerünk, gyerünk! — hajtja a pénz a tőkést, akiben már amúgy is tetőzik a nyereség utáni vágy. A munkásban viszont az emberibb élet utáni vágy feszül.

„Ott kint"

Egy idő után Tőkés Góliátnak észre kellett vennie, hogy Éhes Dávid ábrázata egyre sötétül. Észre is vette, és így szól hozzá: „Nézd fiú, nekem elégedett, erős munkásra van szükségem (mert az többet és jobban tud dolgozni) ezért úgy gondoltam, lendítek a sorsodon.

A mi századunkban már javulnak Dávid élet- és munkakörülményei, az újságpapírt felváltja a tányér, a vaságyat a rekamié.

A pénz bebújik az idő kerekébe és robogtatja előre a fejlődés szekerét. Kisebb-nagyobb zökkenők persze akadnak, hogy mást ne mondjak: Dávid kétszer világháborúba megy — ott is hagyja a fogát — ám fia-Dávid már egy új kor kapujához érkezik, s a háborúkból busás hasznot húzó Tőkés Góliát fiának adja el munkaerejét, no persze, nem éhbérért. Sőt. Már hallom is az érveidet. Filmekből, felnőtt „mesékből", no meg az ötévenként hazalátogató magyar származású amerikai nagybácsi ezüst Peugeot-jából tudod, hogy „ott kint" milyen jól élnek az emberek. Nem is akarok vitatkozni ezen, bár azt meg kell jegyeznem, hogy munkások nemcsak Amerikában élnek, és nem minden munkásnak „amerika" a saját hazája. Az itteni Dávidoknak kegyetlen háborúk romjain kellett új hazát építeni, olyan háborúk után, ami itt nyomort, ott pedig még nagyobb gazdagságot hozott. Ennek ellenére nem bánom, a példa kedvéért maradjunk Amerikánál, már csak azért is, mert ott építette fel leglátványosabb fellegvárait a tőke, és mert földünk egyik felén mégiscsak Ő az úr. —

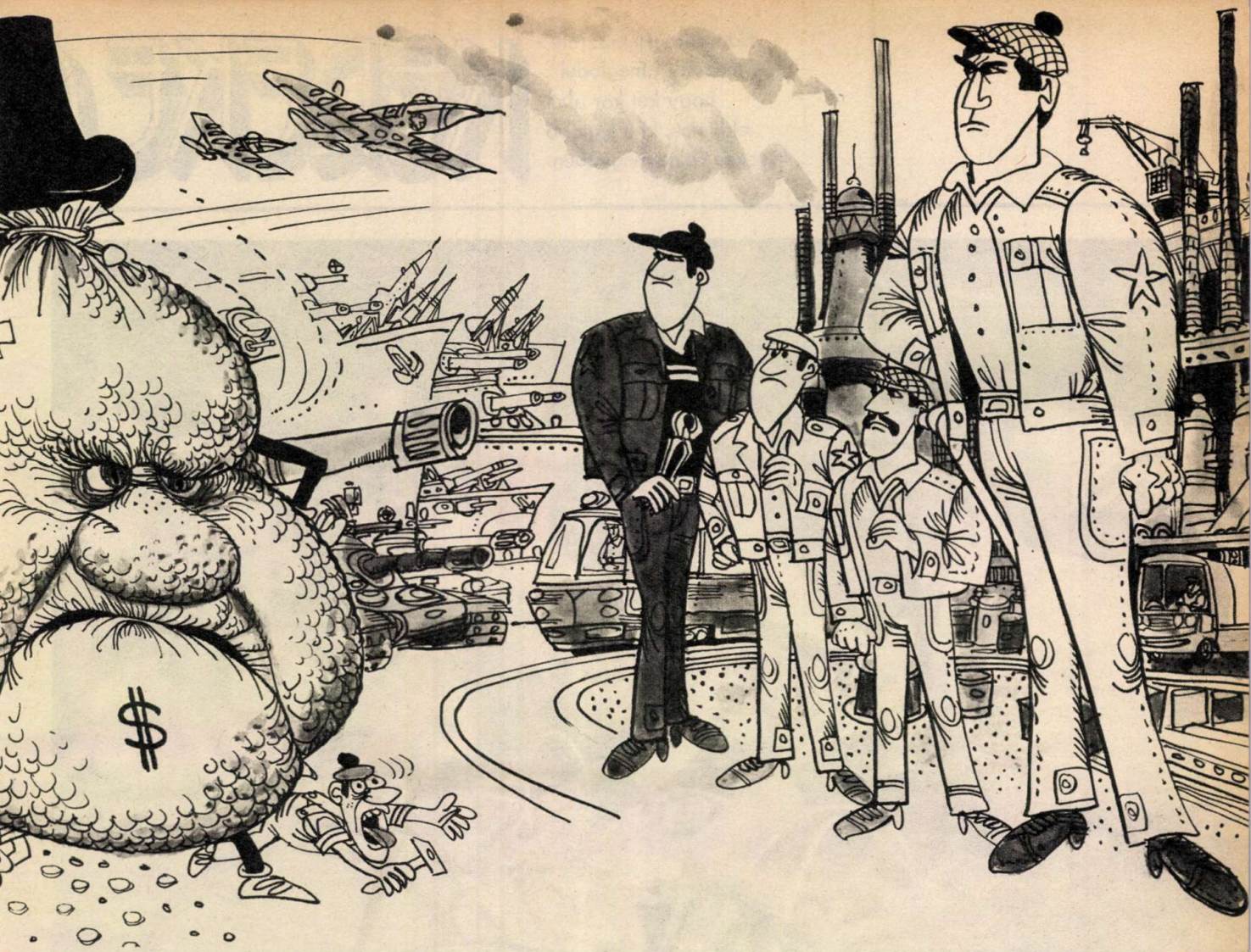

Meg én! — kiált át a pénz az óceánon, s ha azt kérdeném, hogy ugyan miért, ezernyi érve lenne.

Ha a pénz szólni tudna

Bizonyára ezt mondaná:

— Óriás tőkéket építettem, hatalmas monopóliumokat. Feltüzeltem a tudományos és technikai forradalmat, szuperszónikus repülőgépeket zúgattam föl az égre, rakétákat röptettem az űrbe, fényes otthonokat teremtettem a munkásoknak is, tapétás, elegáns lakásokat, billenős ajtajú garázsokat, halk suhanású gépkocsikat... Mi kell még?

— Például létbiztonság. Lehetőség a munkás alkotóerejének kiteljesedésére. A tőkés világban a munkás bármikor munkanélkülivé válhat.

— És akkor mi van? Egy ideig eléldegél a munkanélküli segélyből, aztán majd csak talál magának valami kereseti lehetőséget.

— És ha beteg lesz?

— Az pech! Akkor nem tudok segíteni rajta, akkor tönkremegy. Szerintem hagyjuk a betegséget, inkább sorolom tovább, mi mindent alkottam én, a tőke!

— Inkább én sorolom. „Megalkottad" a népirtó fegyvereket, hogy csak a jelesebbeket említsem, a napalm-, az atom-, a hidrogén- és a neutronbombát. Fegyvert készítesz és fegyverkezésre kényszeríted a világot. Ne beszéljünk a betegségről? Hát akkor miért gyártasz baktériumfegyvert? Ugye tudod, hogy egyetlen harci repülőgép árából fel lehetne építeni egy modern kórházat. Egyetlen csatahajó árából fel lehetne építeni egy kisebb várost, vagy egy nagyobb lakótelepet. Egyetlen hidrogénbomba árából villamosítani lehetne egy elmaradott afrikai országot. Kedvedért, mert belőled épül a hatalom is, a második világháborúban a hatalmasok újra fel akarták osztani a világot. Ezt a földet többé már nem lehet felosztani, csak elpusztítani. Ezt akarod?

— Azt éppen nem szeretném.

— Nem? Mégis olyan töménytelen mennyiségű pusztító fegyvert halmoztál fel buzgalmadban, aminek a tizenhatodrésze is elegendő lenne a Föld megsemmisítéséhez.

— Végül is nem én...

— Nocsak! Milyen szerény lettél egyszerre.

Van egy másik világ

— Az igazság az, hogy én nem tehetek semmiről. Engem csak kitalált magának az emberiség, és hogy életet teremt, vagy koporsót ácsol belőlem, az már rajta múlik.

— A tőkés világon kívül létezik egy másik világ is, a szocialista világrendszer. Ott mindenki boldogulására próbálják forgatni jobbik énemet, és ott nincsenek kizsákmányoltak és kizsákmányolók, ott csak erős és bizakodó Dávidok vannak, akik legyőzték Góliátot, s az emberiség történelmében először olyan világot építenek, ahol nincsenek gazdag hatalmasok, és szegény kiszolgáltatottak.

Magyar Katalin

Eldördül a rajtpisztoly. A mezőny „meglódul", hogy két kör alatt eldöntse, ki a legjobb kerekes Tolna megyében.

KEREKES

VERSENYZŐK

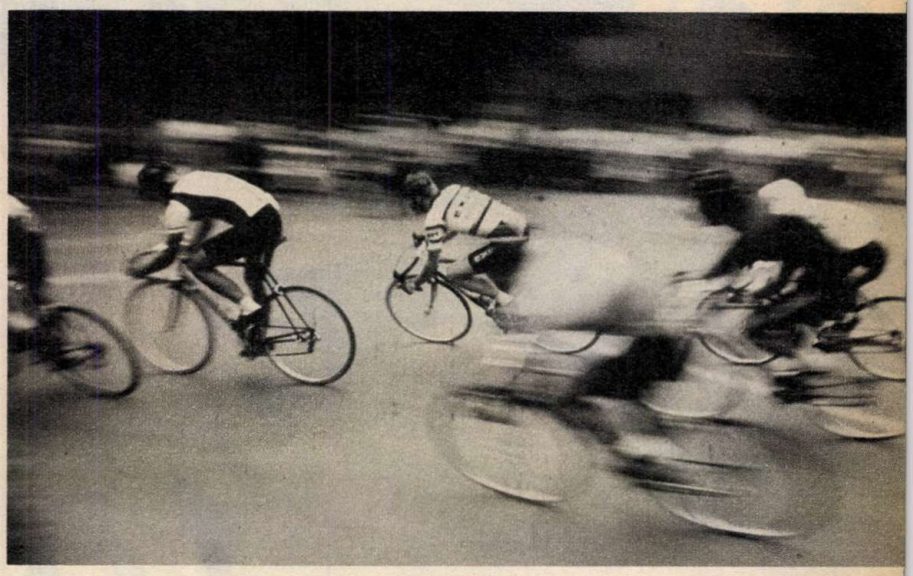

Nagyon fontos a kanyarvétel. A sebesség itt sem csökken különösebben

Most aztán mindent bele fiúk! A célig nincs lazítás!

Az utolsó kör következik. Lehet indítani a nagy hajrát

A Tolna megyei gyerekek számára a kerékpározás nem csupán alkalmi testedzés, hanem sport a javából. Az utak mentén ezrek figyelik a Szekszárdon és környékén rendezett versenyeket. Természetesen nem véletlen, hogy éppen ez a sportág áll az érdeklődés középpontjában. A Szekszárdi Szövetkezeti „Spartacus" Sportkörében „hajtanak" az ország legjobb kerékpárosai. A Halász testvérek, Zoltán és László nevét már külföldön is kezdik megtanulni. Még járni is alig tudtak, a lábuk a pedálig sem ért le, de szülői segítséggel már biztosan ültek a gyerekkerékpár nyergében. Így nem csoda, hogy első versenyükön csak a stopperóra volt az ellenfelük. Ma már országos bajnokok, ők viselik a győzteseknek járó sárga trikót a legtöbbször. Arról, hogy ezek a trikók még hosszú időn keresztül a kisvárosban, de legalábbis a megyében maradjanak, a sportág helyi vezetői gondoskodnak. Még a nagy nemzetközi versenyeken is rendeznek a srácoknak olyan futamokat, amelyeken bárki elindulhat. A tét sem akármilyen, hiszen a célvonalon elsőként átsuhanó jutalma mindig egy versenybringa. Mayer Tamás, a tamási általános iskola ötödik osztályos tanulója és Jávor Péter, a szekszárdi 4. számú iskola nyolcadikosa már sok száz kilométert kerekezhetett júliusban átvett nyereményével.

Koncz Dezső
Fotó: Karasz Lajos

NAPFÉNYKONZERV

Amit az ember megálmodik, amit fantasztikusnak hiszünk, abból a legtöbb előbb-utóbb megvalósítható

A Nap, a mi óriási csillagunk másodpercenként több energiát sugároz a világűrbe, mint amennyit az emberiség egész története során eddig elhasznált. A mai tudomány már kész arra, hogy fölhasználja ezt a tartalékenergiát is

A napház telep kísérleti jelleggel működik a napsütötte Itáliában

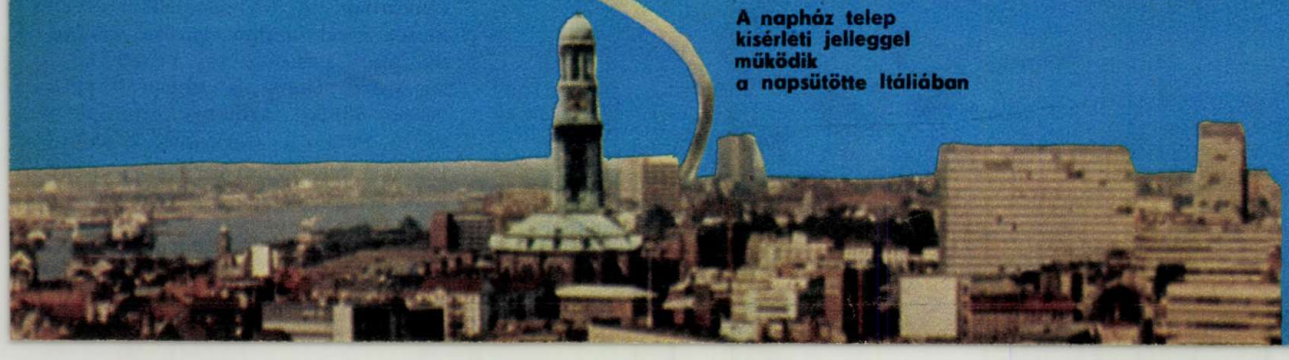

Öt milliárd éve izzik a Nap. Átmérője 1 millió 392 ezer kilométer. A Földhöz való legkisebb távolsága 147 millió kilométer, a legnagyobb pedig 152 millió kilométer. Ez az ötmilliárd év óta izzó tűzgömb óránként körülbelül 1 kilowatt energiamennyiséget sugároz a Föld minden négyzetméterére. (Ez persze csak kicsiny töredéke annak az óriási energiamennyiségnek, melyet a Nap a világűrbe sugároz.)

Már régóta foglalkoztatja a tudósokat és a kutatókat, hogy ezt a nagy mennyiségű energiát hogyan lehetne felhasználni az emberiség javára.

*

Az első kísérletekben a napsugarakat tükrök segítségével egy pontban gyűjtötték össze. Ezen az elven alapulnak például a franciák napenergia központjai. Felfoghatók a sugarak nagy felületű csőrendszert rejtő lemezekkel is, melyek aztán a keringő folyadék felmelegítésével hasznosítják energiájukat. E módszerek korlátja: aránylag kevés a napsütéses idő, hiszen Földünkön a nappalok jelentős részében felhők fogják fel a sugárzást. De még felhős idő esetén is nyerhető bizo-

rőmű, amely
el évtizede működik.
ek tükrök a napsugarakat
pontba gyűjtik össze

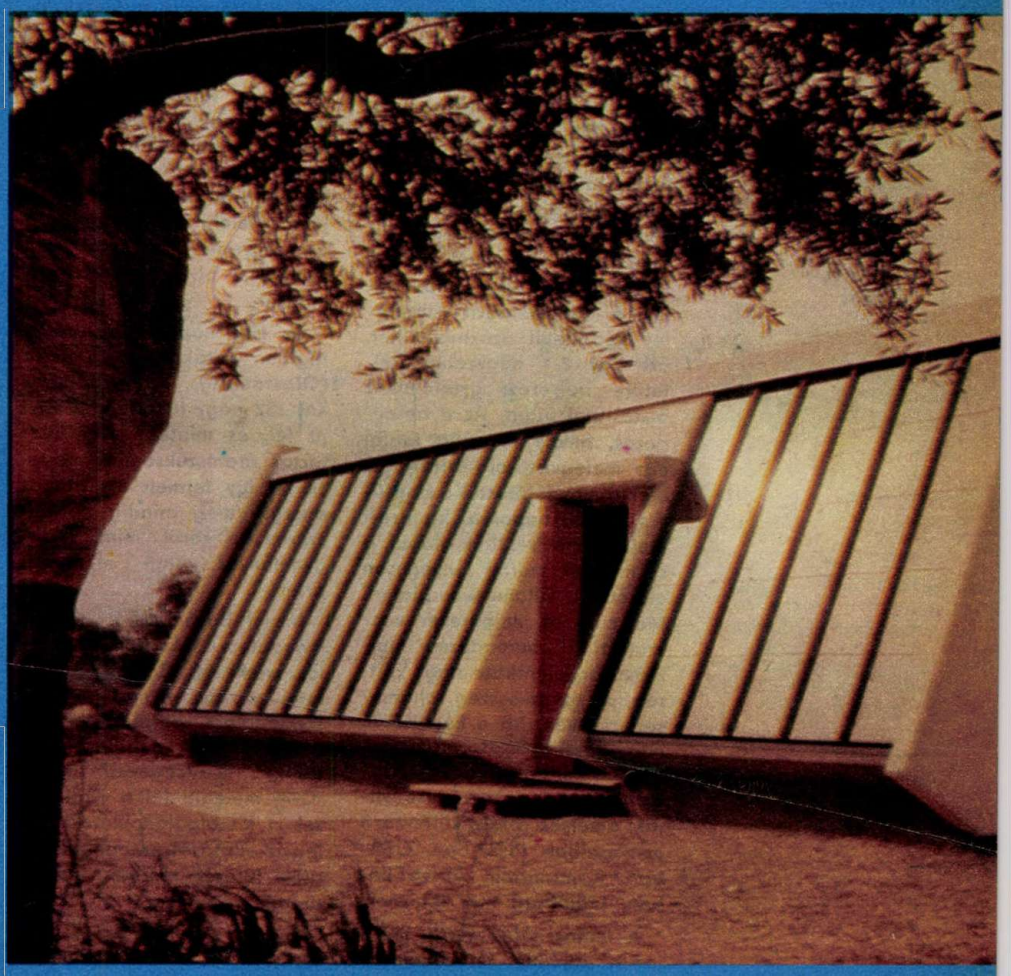

Az első
„napház"
Olaszországban.
Építése óta több,
mint százezer létezik a világon

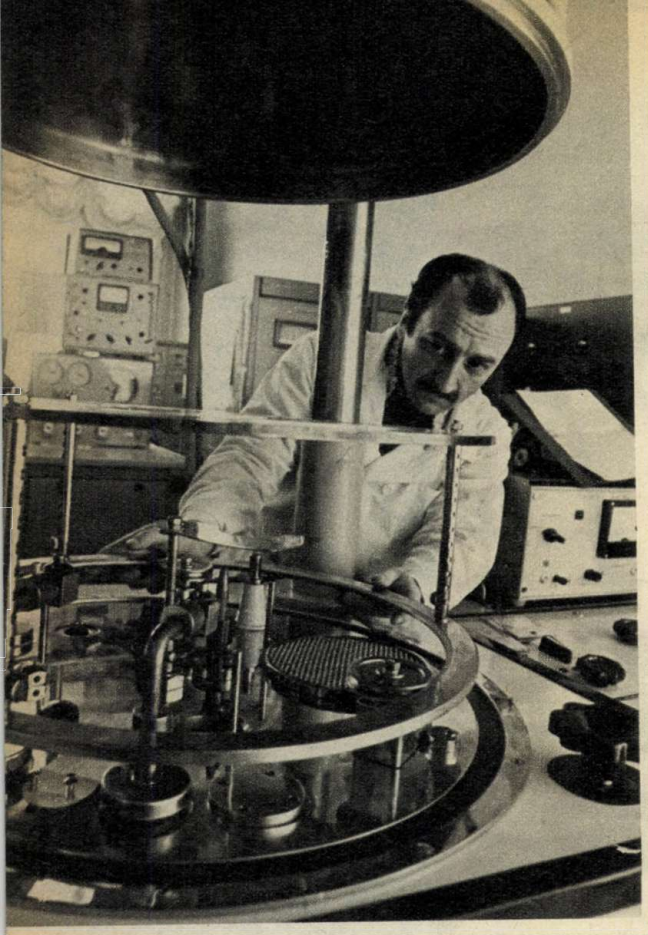

Napkohó a Szovjetunióban. Olyan hőmennyiséget képes összegyűjteni, hogy segítségével forrasztani, hegeszteni lehet (UKRÁN SZSZK)

nyos mennyiségű energia, amennyiben a levegő nem szennyezett.

Kutatók sokasága igyekszik felderíteni a kiaknázás legkedvezőbb lehetőségeit. Ma már olyan épületeket lehet tervezni, amelyek a hagyományos energiaforrásokból ötven százalékkal kevesebbet fogyasztanak. Az olyan családi házban, ahol négy ember lakik, a napi melegvíz-szükséglet körülbelül százhúsz liter. Ezt egy 2-4 négyzetméteres, tetőre helyezett gyűjtőlemez biztosítani tudja. Az a berendezés, amely magába foglal egy melegvíztároló-tartályt és elektromos fűtőtestet a napsütés nélküli napokra, ha tízévi élettartamot veszünk alapul, a számítások szerint lényegesen olcsóbb a villamosenergiánál. Ma még az embereket visszatartja a berendezés felállításakor jelentkező nagy költség, de ez az összeg rohamosan csökken, ha a készülékek nagyüzemi gyártása megindul. Ez több mint ábrándozás. Azok a napfűtésű házak bizonyítják, amelyek a föld különböző országaiban (SZU-ban, USA-ban, Kanadában, Ausztráliában, Indiában) már léteznek.

A felhasználás másik módja: a napfényt fotócellákban elektromos energiává alakítják át. Ilyen napelemekkel működtetik a műholdak műszereit is. Ezek az energiaforrások szinte elnyűhetetlennek tűnnek, mozgó alkatrészeket nem tartalmaznak, így karbantartás nélkül teljesen hibátlanul képesek működni, akár húsz évig is.

A fotocella alapeleme természetesen a szilícium, melyet azonban más elemekkel kevernek. Ez az eljárás azonban még nagyon költséges. Az áram előállítása ezután már semmibe nem kerülne, de az ilyen berendezés ma még megfizethetetlen.

Mindezek után az energia tárolásának gondja is megoldásra vár, hiszen a napsütés nem állandó. A kezdeti rendszerekben hatalmas, jól szigetelt gyűjtőtartályokkal kísérleteztek, melyekben a víz tartalékolja a hőenergiát, mint a termosz a folyadékét. A fotocellás megoldásnál azonban az energia nem más, mint az elektromos áram, és itt nem annyira a tárolás, mint az átalakítás okoz problémát. Nagy nemzetközi – sok országot, sőt kontinenseket egyesítő – elektromos energiarendszerben a különböző területek kisegíthetnék egymást.

Dragoni, francia mérnök módszere látszik a legjobb megoldásnak. Az elv, hogy a Napból nyert elektromosságot a víz felbontására, oxigén és hidrogén termelésére használja megfelelő számítások után így egyenletes és állandó üzemelést biztosít zárt folyamatban.

Az első naperőművet nemrégiben adták át Adranóban (Olaszország). A napsugarakat 182 nagy tükörfelület fogja fel, és mintegy ezer háztartás áramszükségletét fedezi. Az így termelt elektromos energia még mindig háromszorosába kerül, mint a hagyományos úton előállított áram.

Végül hazánkról is néhány mondatot. Csákváron a termelőszövetkezet, Bólyon az állami gazdaság már magyar szabadalom alapján készült napkollektorok (naptranzisztorok) segítségével 50–60 °C-ig melegíti fel a vizet. Ezzel a kiszolgálóépületek melegvíz-ellátását, a terményszárítók fűtését részben megoldották.

F. G. J.

(Az Epoca nyomán)

KEDVES ISMERŐS NÉPZENE ÉS ROCK

Nehéz feladat különböző zenei műfajokat egyesíteni. Nálunk is sokan próbálkoztak már a népzene és a rock házasításával, de ez csak keveseknek, köztük az öt évvel ezelőtt alakult Kormorán együttesnek sikerült. Koltay Gergely (fúvóshangszerek), Gál Péter (hegedű), Sötét Gábor (basszusgitár), Neumayer László (dob), Huszti Zoltán (ének és gitár), olyan zenét játszik, amely a kelet-európai népzene, s a rock elemeiből tevődik össze.

– Lengyel, albán, török, görög, dél-szláv és magyar népdalokat dolgozunk fel – mondja Koltay Gergely, az együttes vezetője. – Ezekkel a dallamokkal zenésítjük meg Nagy László, József Attila, Petőfi Sándor, és több, mai magyar költő verseit. Bródy János is írt dalszöveget számunkra. Általában egyetemi és főiskolai klubokban játszunk, de felléptünk már a Szovjetunióban, az NDK-ban, az NSZK-ban, Hollandiában, Kubában és Venezuelában is. Koncertjeink első perceiben furcsa lehet a rock kemény, lüktető ritmusának, és a különböző népi hangszereken játszott dallamoknak az ötvözete, de egy idő után a legmakacsabb kétkedők is elfogadják a zenénket.

– A rádió, a televízió és a lemezgyár viszont nem fogadja el. Mi ennek az oka?

– Bennünket egyelőre semmilyen zenei kategóriába nem tudnak beszorítani. Számunkra éppen ez jelenti a sikert, mert azt bizonyítja, hogy létrehoztunk valamilyen új, eddig még nem játszott zenét.

Sinkovics Ferenc

Fotó: Wagner Margit

PAJTÁS

KORMORÁN EGYÜTTES

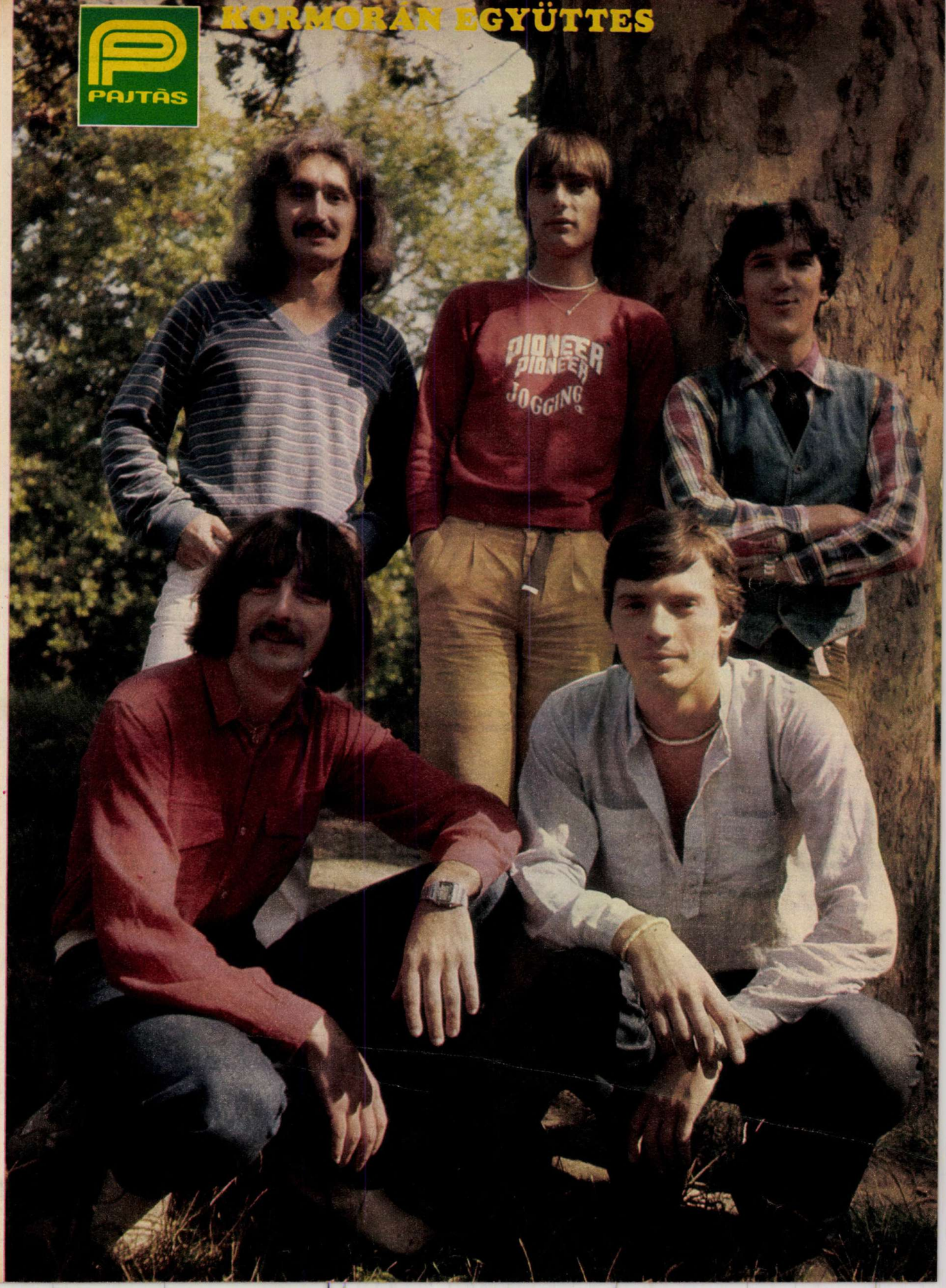

Táborhelyül mindig a legszebb helyeket választottuk ki. Minél vadregényesebb, annál jobb!

Hogy nem vártak ránk a kormoránok, ezt persze nem tudtuk, amikor a budapesti Aga utcai állami nevelőotthon Búvár Kund rajával elindultunk a Kormoránok szigetére. Utunk célja volt meglátogatni ezt a ma már ritka vízimadarat. Utunk tartalma pedig az, hogy jó hagyományokhoz híven, romantikus vízi túrán vehessen részt húsz úttörő.

Legyünk Amundsenek!

Már akkor láttam, amikor a csehszlovák határon vízre bocsátották a három Aga-hajót, hogy nem akármilyen nyámnyila alakok a Búvár Kund raj tagjai. Kami bácsi (Kamenszky László) vezényelt, feszültek az izmok, pontos, kemény munkát igényelt, hogy a hajók ne „beleugorjanak", hanem rásimuljanak a vízre.

Mire mind a három hajó vízen volt, zuhogott az eső, és olyan hideg szél fújt, hogy egyesek követelték: legyünk sarkkutató Amundsenek! Mások meg pingvinnek titulálták magukat, már csak a tréfa kedvéért is. A hajómotor is megtette a magáét a romantikáért, ugyanis nem tudott megbirkózni a viharos árral. Előkerültek az evezők, és vagy másfél órát igyekeztünk felfelé, de egyre lejjebb jutottunk, ám végre mégiscsak a Duna csehszlovákiai vadvizén találtuk magunkat.

Kikötni! Zuhogó esőben verték föl a sátrakat az agások. Elő a gumimatracokat, hálózsákokat . . . ! Közben a konyhahajón főtt már a finom, meleg vacsora. A nóta meg szólt, és a viccmesélés is.

Aztán szundi.

Hát a pöttyök?

— Itt vannak a kormorántojások! — kiáltotta valaki, mi pedig rohantunk megnézni a „csodát".

Kis kupacban a nádas szélén öt tojás. Furcsa! A kormoráné világoskék, sűrű fehér pöttyökkel — ez meg itt fehér. Mögöttem nevetés, pontosabban jóízű röhögés . . . Na, igen! Évekig hiába ülne rajta a kormorán, de még az Agacsapat is, mert a „tojások" Duna csiszolta kövek voltak.

— Ott repül a kormorán!

A hírt Bucsi (Bucsányi Andrea) adta közre, miközben az eget kémlelte egy partra vetett, lyukas, akármilyen lábszárcsonton keresztül.

Doki, azaz dr. Jónás Béla, a raj vezetője, igazi távcsövet kapott a szeméhez.

— Nem vicc, ezek valóban kormoránok! Indulás utánuk! Két hajó itt marad!

Csodálatos vadvizeken hajókáztunk, egyik gyerek kezében térkép, tudnunk kell, merre járunk, a másiknál a távcső, hogy jó előre hangos szóval jelezze, mit parancsol a vízi KRESZ a tábláival. Megint órákon át hajóztunk, ránk csodálkozott egy-egy vadhattyú pár, hogy mit ricsajozunk ott a víz közepén, aztán — talán mert énekeltünk is — közelebb bújtak egymáshoz. Ezek a hattyúk folyton szerelmesek!

Sehol egy ember, azazhogy mégis. Egy pecás. Kikötünk, érdeklődünk: a sok közül melyik a Kormoránok szigete? Menjünk az erdészhez, Tar Ferenchez.

Otthon találtuk, kérdezgettük, először mindent a kutyája akart „elmondani", de aztán elcsitult.

— Ne keressék a kormoránokat! Elköltöztek a szigetről, mert kényesek, meg kizárólag hallal táplálkoznak, a hal meg rossz ízű lett a számukra, mióta mindenféle vegyszerrel teli víz szennyezi a Dunát. Itt épül a gabcsikovói erőmű, kivágják a fákat is, nincs helye a nyugalmat akaró kormoránnak.

— De mi láttunk belőlük egy párat. Fölöttünk röpködtek.

Megy a hajó . . . Bizony a vízi-KRESZ tábláit ismerni kell a vízi-úttörőknek. És jelezni — hangos szóval . . .

Sokszor aludtunk Duna-kavicsokon, de nem is éreztük. A gumimatrac jó találmány!

Na! Ne fröcsköljetek fiúk! Nem esett még eleget az eső?

A KORMORÁNOK NEM VÁRTAK RÁNK

Távcső helyett vízmosta lábszárcsont is megteszi! Ha átkukucskálunk rajta, éppen azt látjuk, amit szabad szemmel

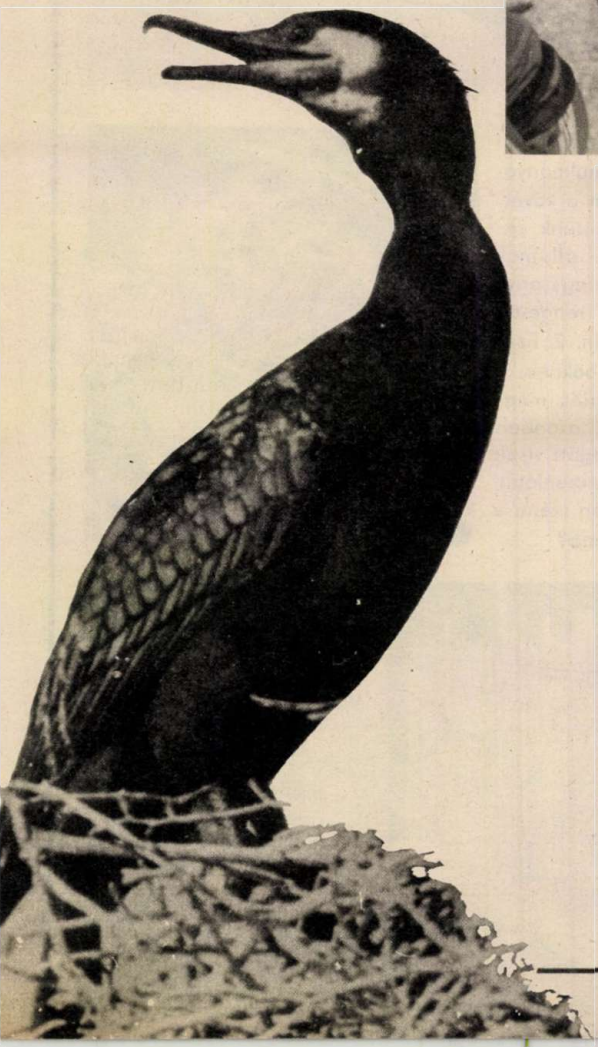

— Igen. Minden évben eljönnek, keresik a helyüket, hátha tévedtek. Aztán nyugtalanul elrepülnek északra.

Jaj a szöcskéknek!

Mi pedig — mind a három hajóval — továbbhajóztunk, kikötöttünk ott, ahol a közelben épül a nagy erőmű. Óriási mesterséges mederbe terelik majd a Dunát — születik egy új „Balaton". Hatalmas erőgépek tologatják a földet, ásák, mélyítik a területet.

— No, kóstoljuk meg, miért nem ízlik a hal a kormoránoknak — mondta Bafti (Bartók Attila) a kirándulásunk után, és pecázni kezdett. — Szöcske kellene hozzá!

Állítólag erre harap a keszeg, az egész raj szöcskét kergetett, össze is jött vagy harminc. És harapott rá a hal, csak az a baj, hogy az egész raj segített levenni a horogról, így közös erővel ejtettük vissza a vízbe. Bafti meg „emlegette" a rokonainkat.

Ez a nap volt a Bartók-nap, no nem Bartók Attila miatt, hanem mert a parton ácsolt színpadon Bartók Béla dal- és táncfesztivált rendeztek a szlovákiai magyar iskolák.

Izgalmas, romantikus két hét volt. Nekem az tetszett a legjobban, amikor arra ébredtünk, hogy a hajók zátonyon vannak, éjjel ugyanis leapadt a víz. Vetkőzni, vontatni!

A nyakukig ért a jéghideg víz, mire a hajót megszabadították. Másnap Jónás Béla így kezdte a napot:

— Köhög-e valaki? Láza nincs senkinek?

— Ugyan kérem, egy kis jégkorszaktól? — nevettek a srácok.

Megmondtam már a cikk elején, nem akármilyen gyenge alakok az agások.

Szigeti Piroska
Fotó: Jónás Béla

EGÉSZEN KIS FILMEK A NAGY-VILÁGBÓL

Páratlanul érdekes esemény fogadta forgatócsoportunkat a vadonban. Éppen a főemlősök viharos értekezletére toppantunk be, amelynek egyetlen kérdésben kellett döntenie: érdemes-e lejönni a fáról, vagy maradjon minden a régiben? Amikor kiderült, hogy lent a földön dolgozni kell, maradt minden a régiben.

Az úgynevezett búvármacska meglehetősen ritka jószág korunkban. Az állomány gondos összeszámlálása után kiderült, hogy mindössze egy van belőle. A búváröltöny szabása rengeteg ötletességről árulkodik, egyebekben pedig teljesen hal jellegű. Így aztán a halak nem is sejtik, hogy tulajdonképpen egy búvármacska úszkál közöttük.

De az is lehet, hogy az acsarkodó kutyák miatt öltött álruhát a leleményes cirmos . . .

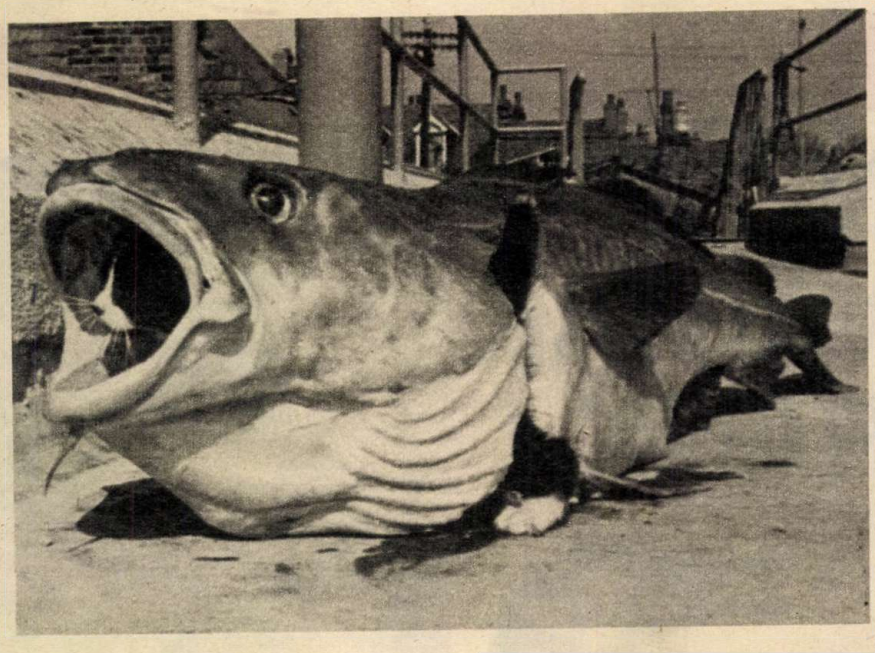

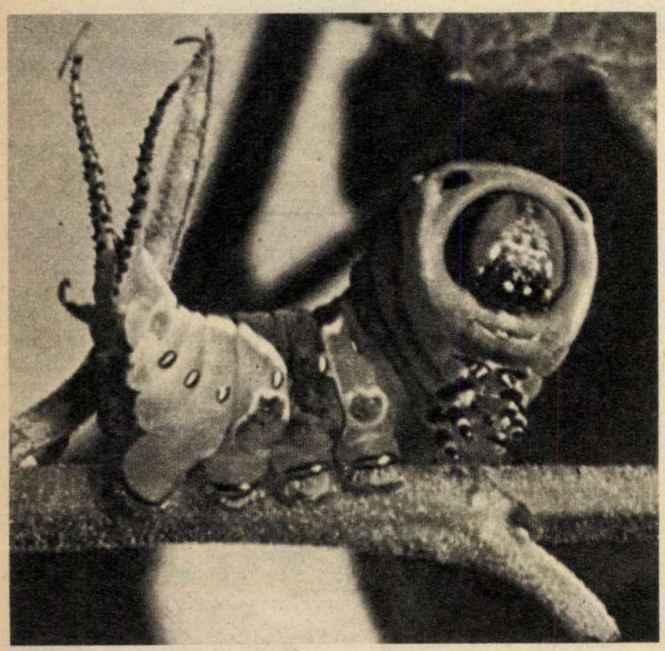

Íme a természet egyik apró ékszere, az úgynevezett bömbölő hernyó. Pici termete miatt természetesen a legharsányabb ordítása sem hallatszik. Ez a magyarázata a lombos erdők csendjének.

A sündisznó hosszas tanulmányozása során a következőkre jöttünk rá: 1. Az állatnak mindössze egy orra, viszont rengeteg tüskéje van. 2. Ezek a tüskék böknek. Nem sikerült megállapítani azonban a füle mögött viselt tárgy mibenlétét. Hogy vajon széna-e vagy szalma?

Fürdőzés közben leptük meg a disznók rendjéhez tartozó ravasz sertést. Mint mondotta, a rendszeres úszás pompásan karcsúsít, így aztán a levágástól nem kell tartania.

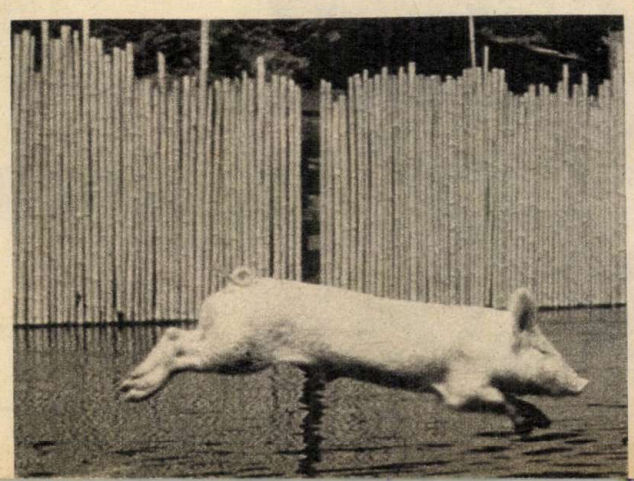

KATKÓ ISTVÁN:

Telefon-papa (6.)

Éppen vacsoráztunk, amikor beállított hozzánk az öblöshangú, aki szeretett volna egy valódi Blüthner zongora tulajdonosa lenni. Papa ment ki az ajtóhoz, s nemsokára behallatszott a beszélgetésük.

— Tévedés — kezdte a papa. — Mi nem hirdettünk. Semmiféle zongorát sem kívánunk eladni.

— A fiával beszéltem. Ő még árat is mondott.

A legszívesebben elrejtőztem volna valamelyik sarokban, de ki kellett mennem, amikor a papa kiáltozni kezdett.

— Andris, gyere csak!

Elhatároztam, hogy mindent tagadok.

Az esőköpenyes, felfújt arcú ember végigmért.

— Nagyobb gyereke nincs?

— Nincs. Csak ez az egyszem.

A látogató rám ripakodott:

— Azt mondtad magadról, hogy tizenöt éves vagy, s hogy a szüleid megbíztak a tárgyalással.

Hallgattam, miközben a papa megcsóválta a fejét.

— Lám, milyen bonyodalmat okoz néha a nyomda tévedése. Sokat tudnék erről mesélni. Volt egy híres eset, amikor egy gyászjelentésben mélységes megrendülés helyett mélységes megrendelést szedtek ki.

Az öblöshangú felkapta a fejét.

— Majd elmegyek az újsághoz is. De ezzel nincsen elintézve a dolog. Ez a csibész a bolondját járatta velem.

— Megkapja a magáét — mondta szigorúan a papa, hogy kiengesztelje az esőköpenyes embert.

Igyekeztem én is bűnbánó képet vágni, de ez sem használt, mert ez az öblöshangú alaposan felkavarta a családi életünket.

— Amikor megkérdeztem ettől a gézengúztól, hogy mi az a családi ok, ami miatt sürgősen el kell adni a zongorát — ahogyan ez az újságban áll —, akkor azt felelte, hogy a szülei el fognak válni, s mivel a zongorát nem tudják kettéfűrészelni, így eladják, és a pénzt osztják majd szét...

Miután ezt a bődületes hazugságot elmondta, udvariasan biccentett és távozott.

Hogyan vesztek össze miattam a szüleim?

Papa megkövülten állt az előszobában, még egy pillantást vetett a távozó után, majd csendesen bezárta az ajtót. Anélkül, hogy felém fordult volna, indult a konyhába a mamihoz. Hallgatag viselkedése sokkal rosszabbat ígért, mintha elkezdett volna kiabálni velem. A gyerek lassacskán kiismerheti szüleit, hiába akarják őt megtéveszteni. Az én papámnál az volt az ábra, hogy gyakorta morgott, szapult valamiért, de a következő pillanatban el is felejtette, mely okból kell haragudnia rám.

Mami is azonnal sejtette, hogy valami nagy baj lehet: mindkettőnk arcára volt írva.

De azért mosolyogott, és úgy kérdezte:

— Mi történt?

Papa hallgatott, helyette én igyekeztem beszámolni a mamának.

— Ma egész nap szólt a telefon. Tévedésből tőlünk akartak vásárolni egy zongorát...

— Vicces — állapította meg a mami, majd a papára nézett. — Ezért lettél olyan komor?

— Dehogy is vagyok komor — felelt apu révetegen.

— Látom.

— Rosszul látod.

Mami most felém fordult.

— Biztosan nem tudtad megírni a leckédet a telefon-marhaság miatt.

— Csak a számtan maradt hátra.

— Azonnal csináld meg, menj a szobádba!

Persze, kettesben akartak maradni.

Sejtettem, hogy a mami addig faggatózik, amíg a papából kiszedi, miért viselkedik oly szokatlanul. Mamának végül is mindig sikerült szóra bírni aput. Addig-addig rágja a fülét, amíg szegény elárulja, mitől lett hirtelen hallgatag. Máskor is előfordult, hogy kiküldtek a szobából. „Andriska, játsszál odakint, nekünk valamit meg kell tárgyalnunk." Amikor makacskodom, hogy nekem nincs kedvem felszedni a sátorfámat, akkor így folytatják: „Értsd meg, vannak dolgok, amik nem rád tartoznak!"

Most vita nélkül indultam kifelé, bár fogadni mertem volna, hogy rólam lesz szó.

Az ajtó közelében maradtam, hogy hallhassam beszélgetésüket. Elismerem, hogy nem szép dolog a hallgatózás. Az iskolában Márta néni is ezt szokta mondogatni. A tévében viszont alig van olyan kalandos történet, ahol ne hallgatnák ki egymást a szereplők.

Gondoltam, én is megtehetem néha.

A papa eleinte nagyon halkan beszélt, így csak a mama válaszát hallottam:

— Nem értem, honnan veszi ezt a gyerek.

Papa hangja felerősödött:

— Túl élénk a fantáziája.

A mama nevetett.

— Ehhez nem kell fantázia. Ezek a modern gyerekek sokkal többet tudnak, mint mi az ő korukban.

Ismerősek voltak ezek a szavak. Már sokszor hallottam tőlük, még olyankor is, amikor nem küldtek ki a szobából.

A papa méltatlankodva folytatta:

— Csak egy koravén gyermek képes azt kitalálni, hogy mi szétosztjuk a zongora árát, azután ki-ki megy a maga útjára. Valami nem stimmel ezzel az Andrissal...

A mama is felmérgesedett.

— De hát nekünk nincs is zongoránk, akkor nincs is mit szétosztani!

A papa felnevetett.

— Ez igaz. De legközelebb ez a drágalátos azt is elhíresztelheti, hogy kivisszük a mosógépet a zsibvásárra családi okokból.

— Ami azt illeti, már megszabadulhatnánk attól a régi masinától. Itt volna az ideje, hogy beszerezzünk egy automatát, amely öblít és centrifugáz is egyszerre.

(Folytatjuk)

FIATALOK! TANULJATOK TOVÁBB!

Érdekes, változatos szakmákat ajánlunk az általános iskolát végzettek figyelmébe. A Chinoin közössége kiváló szakmunkásokat nevelt, ez a biztosítéka gyárunk jó hírnevének, itthon és külföldön egyaránt.

Vegyianyaggyártó (gyógyszergyártó), vas- és fémszerkezeti lakatos, géplakatos, hegesztő, villamoshálózat-szerelő, esztergályos, csőhálózat-szerelő szakmunkástanulónak fiúk jelentkezhetnek.

Lányokat vegyianyaggyártó (gyógyszergyártó) tanulónak veszünk fel.

A vegyianyaggyártó (gyógyszergyártó) tanulókat korszerű tanlaboratóriumban, gyógyszeripari tanműhelyben képezzük. Vállalati ösztöndíjat adunk.

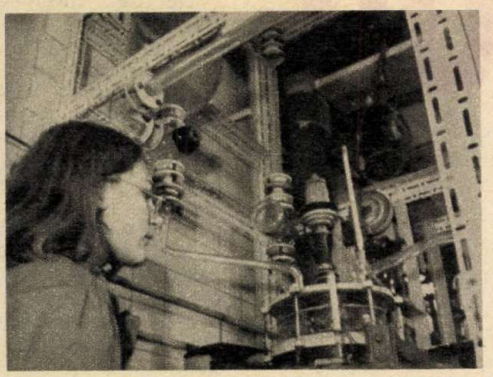

Érdeklődni és jelentkezni lehet:

CHINOIN GYÓGYSZERGYÁR
oktatási osztály
Budapest IV., Tó u. 1–5.
Telefon: 690-900/531-es mellék, és

CHINOIN NAGYTÉTÉNYI GYÁREGYSÉG
személyzeti osztály
Budapest XXII., (Nagytétény), Bányalég u. 2.
Írásbeli jelentkezés: Budapest, Pf. 49 – 1780

VÁRUNK BENNETEKET!

Tudjátok-e, hogy a szép színes varró- és kézimunkacérna előállításához jó minőségű fonalra van szükség? A fonás az emberiség egyik legősibb mestersége. Ma már azonban a fonalat nem rokkán, hanem modern, nagy teljesítményű gépeken, korszerű üzemben állítják elő.

Általános iskolát végzett lányokat 3 év alatt fonó szakmára képezünk ki, fiúkat pedig textil- és ruházati ipari gépszerelő szakmára, valamint fonalfestő vagy villanyszerelő, továbbá lakatos szakmára is.

1 hét elméleti oktatás az iskolában, 1 hét gyakorlat a PFV ÚJPESTI CÉRNAGYÁRÁBAN

Figyelmedbe ajánljuk a következőket: a tanulmányi eredménytől függően **a tanulóbér 350—560 Ft.**

PAMUTFONÓIPARI VÁLLALAT * ÚJPESTI CÉRNAGYÁRA * BUDAPEST-NAGYATAD *

Az ösztöndíj: 500 Ft. 5 Ft napi térítésért kollégiumi elhelyezést biztosítunk (lakás és háromszor étkezés), **tankönyvek, tanszerek, munkaköpeny, iskolaköpeny, diákbérlet, hazautazásnál évente 6 alkalommal 50% utazási kedvezmény.**

Szakmunkásvizsga után jó kereseti lehetőséggel alkalmazunk. Korszerű új leányotthonunkban szállásról is gondoskodunk. A továbbtanulást segítjük és ösztönözzük. Kérjük, hogy továbbtanulási lapjaitokat a gyár címére küldjétek.

PFV ÚJPESTI CÉRNAGYÁR
személyzeti és oktatási osztály
Budapest, Váci út 91. – 1044

PÁLYAVÁLASZTÓ FIATALOK!

A PNYV KELENFÖLDI TEXTILGYÁR az 1982/83-as tanévre felvesz általános iskolai végzettséggel rendelkező lányokat: fonó, szövő, kötő,

Fiúkat: textil és ruházati ipari gépszerelő, kötő és varrógép-műszerész szakmunkástanulónak 16 éves korig.

Felvételi vizsga nincs. Tanulmányi idő: 3 év.

Ösztöndíj: a tanulmányi eredménytől és évfolyamtól függően
– fonó és szövő tanulónak 350–700,– Ft,
– kötő, textilipari gépszerelő és kötőgép-műszerész tanulóknak 150–550,– Ft havonta.

Juttatások:

Fonó, szövő és kötő tanulóknak:
– az ösztöndíjon kívül havi 450–500,– Ft vállalati ösztöndíjat fizetünk, a nyári szünidőre is.
– Teljes ellátás (napi háromszori étkezés) munkaszüneti napokon is, napi 7,– Ft térítésért.
– Lányok részére szakmunkástanuló otthonban, fiúk részére kollégiumban biztosítunk elhelyezést.
– 50%-os utazási kedvezmény.
– III. éves tanulóinkat 90%-os teljesítménybérben foglalkoztatjuk, részükre nyereségrészesedést fizetünk.

Szakmunkásvizsga után a kereseti lehetőség 3500–4500,– Ft között van.

Leányotthonunkban a vidékiek elhelyezését biztosítjuk. Továbbtanulásra lehetőség van. Részletes tájékoztatást adunk szóban vagy írásban. Érdeklődők részére üzemlátogatást biztosítunk.

Cím: PNYV Kelenföldi Textilgyár
Személyzeti oktatási osztály
Budapest XI.,
Budafoki út 111–113.
1117
Telefon: 868-955/191 mellék.

FIÚK, LÁNYOK, FIGYELEM!

Ha még nem döntöttél arról, hogy milyen szakmát tanulj, akkor fogadd meg tanácsunkat, jelentkezz TEXTILKIKÉSZÍTŐ szakmunkástanulónak.

E szép szakma egyik ágát, a TEXTILFESTŐ ÉS -KIKÉSZÍTŐ szakmát egyaránt ajánljuk lányoknak és fiúknak, másik ágát, a TEXTILNYOMÓ szakmát pedig csak fiúknak.

Szakmunkástanulóink tanulmányi ösztöndíja 160—600 Ft, társadalmi ösztöndíja 450—500 Ft között van havonta.

Vidéki tanulóink kollégiumi elhelyezéséről gondoskodunk.

Az elméleti oktatás Budapest egyik legszebb, legkorszerűbb szakmunkásképző intézetében, a gyakorlati oktatás részben tanműhelyben, részben a vállalat gyáraiban történik. Első éves tanulóink 1500 Ft értékben ruházkodási segélyt is kapnak.

Érdeklődésre részletes — színes képekkel illusztrált — tájékoztatót küldünk. Jelentkezni, érdeklődni lehet:

PAMUTNYOMÓIPARI VÁLLALAT

Személyzeti és oktatási főosztály

Budapest III., Fényes Adolf u. 19—21. — 1036
Telefon: 687-834

PÁLYAVÁLASZTÓ FIATALOK!

Az általános iskolát végzett, 15 évesnél nem idősebb fiúkat, lányokat felveszünk az 1982/83-as tanévre, hároméves képzésre. **Fonó-szövő szakmunkástanulónak** lányokat, tanulmányi ösztöndíj 410–750 Ft-ig, **textilnyomó** és **textilipari gépszerelő tanulónak** fiúkat, **textilfestő** és **-kikészítő tanulónak** fiúkat, lányokat – tanulmányi ösztöndíj: 350–790 Ft-ig.

A textilnyomó-festő és kikészítő tanulók az első évben 1500 Ft ruházkodási juttatásban részesülnek.

A vidéki tanulók havi 500 Ft különélési pótlékot, a helybeli lakosok 450 Ft társadalmi ösztöndíjat kapnak.

Havi 120 Ft-ért reggeli, ebéd és vacsora.

Ingyenes tankönyv és munkaruha. Kollégiumi elhelyezés.

A szakmunkásvizsga után továbbtanulási lehetőség.

A végzett tanulók keresete: havi 3500–4400 Ft.

Jelentkezni lehet a személyzeti-oktatási osztályon személyesen, vagy levél útján, szombat kivételével mindennap reggel 7 órától délután 3 óráig.

Cím: KISPESTI TEXTILGYÁR
Budapest XVIII., 1184
Fáy út 2.
Telefon: 273-711

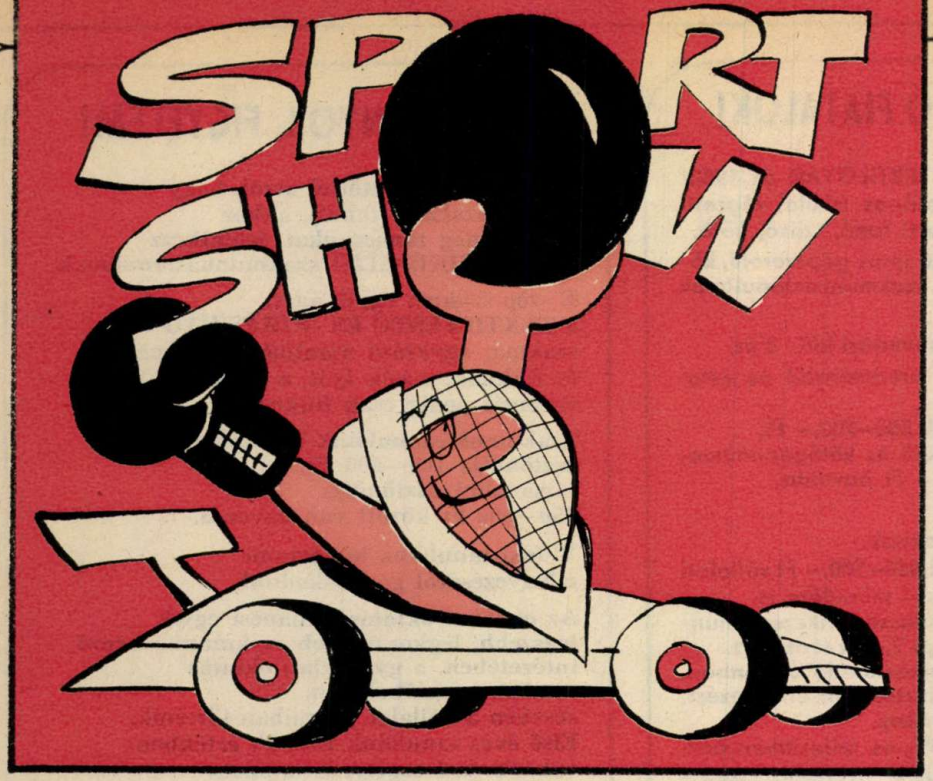

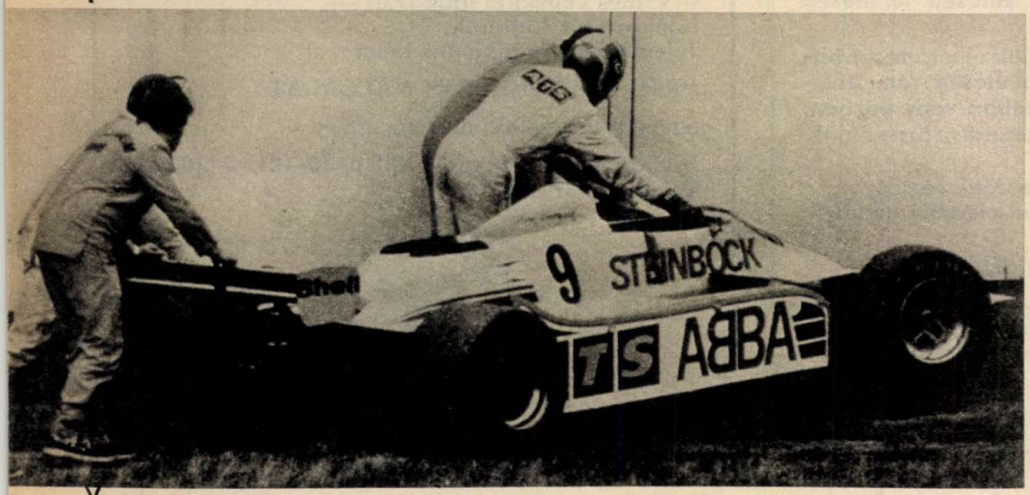

ABBA—VOLÁN

Az ABBA együttesnek — a Beatles óta talán legsikeresebb „popcsapatnak" — új hobbija van. A Forma I-es autóverseny. Nemrégiben, az osztrák nagydíjon, aztán az NSZK nagydíjon állt rajthoz versenyzőjük: Slim Borquiet, az ATS-„istálló" (NSZK-beli autógyár csapata) színeiben. Björn Ulvaeus, az ABBA vezetője nem tagadja, hogy a sport kevéssé érdekli, a pénz annál inkább. Az már eddig sem volt titok, hogy az ABBA valóságos üzleti vállalkozás, Svédországban öt különböző cégük sok mindennel foglalkozik, a kerékpárgyártástól a számítógép kölcsönzésig. Az autóverseny — különösen ezen a szinten már — ugyancsak üzlet, reklám. Bár Björn azt állítja, hogy színrelépésük a száguldás színpadán baráti gesztus. Pilótájuk: Slim ugyanis a barátjuk, társszerzőjük, akinek már régi vágya volt, hogy egyszer a világ legjobb versenyzői közé kerüljön. Eddig csak az Európa-bajnokságig vitte a Forma III-ban. Most éneklő barátai Agnetha, Björn, Benny és Anni-frid teljesítették ezt az álmát. Az „álom" egyébként 500 lóerős, 300 kilométeres sebességre is képes. Kétmillió márkát kellett ezért a szórakozásért fizetnie az ABBA-nak. Futja az aranylemezek árából.

J. JAMASITA AZ „ABSZOLÚT"

Japánban, Jabe kisvárosban mindenki jól ismeri az öreg Taico Jamasitát, a híres sumó birkózót. Amikor első unokája, Jasuiro 1957-ben megszületett, ünnepélyesen bejelentette, hogy verhetetlen sumózó bajnokot csinál belőle. Mindent meg is tett azért, hogy fogadalmát megvalósítsa. Jasuiró pici gyerek korától fogva szigorúan diétázott, fő tápláléka a főtthal volt, amit nagyapja készített számára. Azonban minden erőfeszítés hiábavaló volt. Jasuiró a sumót legfeljebb csak a televízió képernyőjén nézi. Ezzel szemben viszont Japán, mondhatjuk az egész világ legerősebb cselgáncsozója lett. Diéta ide, diéta oda, a ma huszonnégy éves J. Jamasita 180 centiméter magas, és 120 kiló. 1977. október óta 130 győzelmet szerzett.

– Elsős koromban – meséli –, hatodikosnak való egyenruhát hordtam, tizenhárom évesen már hetvenöt kiló voltam. Nem indultam nagy tehetségnek, sokat, nagyon sokat gyakoroltam, még nálam is nehezebb, idősebb versenyzőkkel.

Az idei világbajnokság abszolut kategóriájának győztese ma már egyetemista, matematikát tanul.

A mérkőzések előtt – pihenésként – cselgáncsozásról szóló dalokat hallgat lemezről.

– Ez segít, hogy az agyam megtiszturljon az összecsapások előtt, így tudok jól összpontosítani. Meccs után persze már rock- és dzsesszlemezeket teszek fel. Mert ezeket is szeretem, akár a többi egyetemista.

Igen, olyan ő, akár a többi diák. Egészen addig, amíg nem lép tatamira.

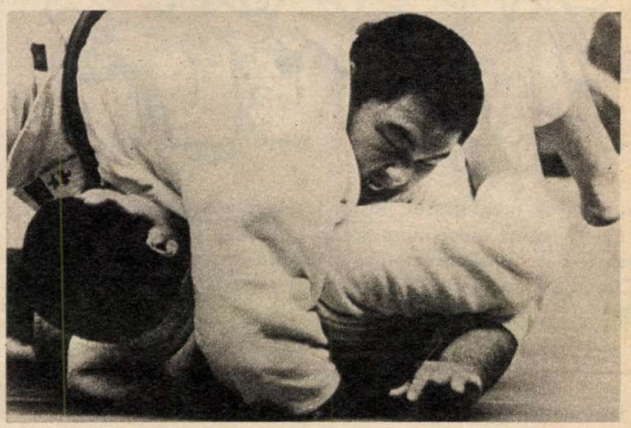

JEGES EDZÉS SIVATAGBAN

Az első lépések a legnehezebbek. Különösen a jégen. Hát még ott, ahol eddig csak képekről, hírből, televízióból ismerték ezt a síkos anyagot. Sokan azzal vádolják az olajtermelő országokat, hogy a hatalmas bevételeikből származó pénzt csacskaságokra használják fel. Kuvait kivétel ez alól. Itt nagyon sokat költenek a sportra, még jégpályát is építenek a sivatagban.

A „SZOBOR" ÚJRA FUT?

A szobor, vagyis a finnek legendás hosszútávfutója: Lasse Viren mindenképpen megérdemelten jutott különös becenevéhez. Először is valóban szobrot emeltek neki hazájában, másodszor: olyan hallgatag, mint egy emlékmű. Azaz, nem mindig. Néhány hete például megszólalt, s mint már eddig oly sokszor ezúttal is alaposan mellbe vágta szavaival az atlétika barátait. Bejelentette, hogy megkezdi a felkészülést a Los Angeles-i olimpiára. A müncheni és a montreali olimpia hőse, a két hosszú távú szám, az 5000 és a 10 000 méteres futás „koronázatlan királya" azonban nem elégedett meg pusztán ezzel a bejelentéssel. Fokozni akarta a hatást és ez is sikerült neki. „A maratonin indulok. Már nem vagyok elég gyors az öt és a tíz kilométeren. De a negyvenkét kilométer az más. Az az igazi."

Ő tudja . . .

TÖPRENGŐ

A rejtvények megfejtését postai levelezőlapon küldd be! Ha csak két rejtvényt tudsz megfejteni – és azok jók –, már részt vehetsz a heti jutalomsorsoláson. Beküldési határidő: október 19. (Cím: Budapest, Jászai Mari tér 5. – 1397.) BOTTA DÉNES FOTÓI.

NYERTESEK. A 20. szám rejtvényeinek megfejtéséért jutalmat kapnak: Bordács Zoltán Budapest, XI.; Szantner Krisztina, Budapest XVIII.; Szőke Éva, Budapest XVIII.; Antal Anett, Soltszentimre; Bagóczky Andrea, Szeged-Tarján; Balogh Mária, Fábiánsebestyén; Berényi Zsuzsanna, Besenyszög; ifj. Botló Sándor, Pannonhalma; Erdélyi László, Debrecen; Fodor Margit, Szeged; Füstös Erzsébet, Tass; Gerebics Anikó, Öskü; Haraszty Hajnalka, Kőszeg; Hajtman Attila, Jánoshalma; Horváth Alajos, Kiskunfélegyháza; Kerner Klára, Palotabozsok; Melo Erika, Balassagyarmat; Stefanovich Edit, Hajdúnánás; Tillmann András, Diósberény; Vass Gyöngyi, Hosszúpereszteg.

A 22. SZÁM MEGFEJTÉSEI

HÁNY KÖRT: 22 – **SZERSZÁMOK:** Az első nem teljesen azonos – **VÍZMERŐ** – A 2-es irányába. – **CIPŐFŰZŐK:** Ez két cipőfűző. Az 1–4 és a 2–3 tartozik egybe. – **NEVEKBŐL FŐVÁROS:** Berlin. – **AZONOS?:** Nem. Négy eltérés van. – **TITOK?** Szűcs Judit, Kovács Kati, Bódy Magdi, Koncz Zsuzsa – **KÉPREJTVÉNYEK:** Taliga, Kazal.

RAKD ÖSSZE!: Ha a szétdarabolt képet ismét összeállítod, megláthatod, hogy mit örökített meg a fotóriporter. Lehetséges, hogy olló sem kell e rejtvény megfejtéséhez.

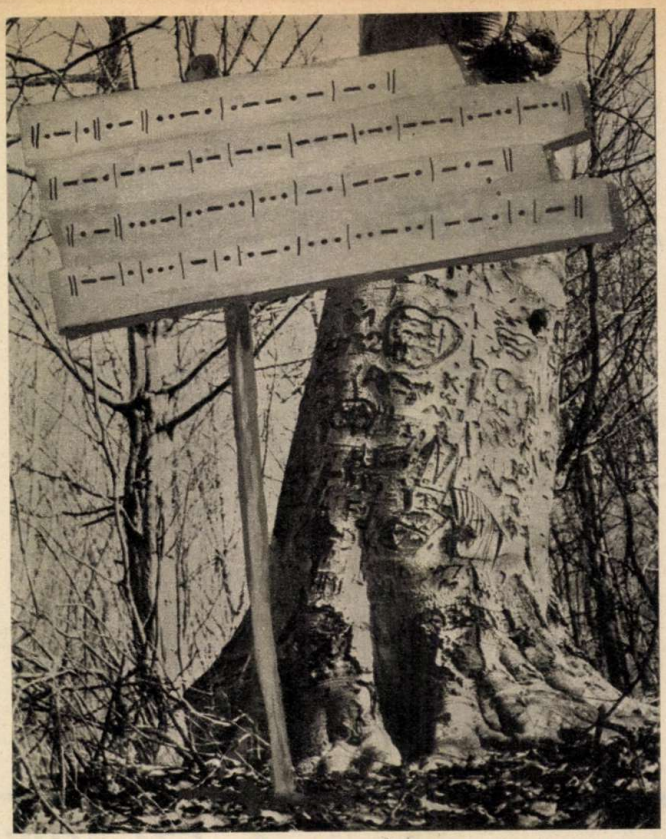

NE! NE!: A morze-jelekből egy tiltó mondatot ismerhetsz meg. Hogyan szól a mondat?

MÁR ITT IS!? Figyelmeztető mondat van a szemétgyűjtő oldalára írva. (A csillaggal jelzett betűtől indulj el és a lóugrás szabályai szerint haladj a felkiáltójelig!)

AZONOS? NEM AZONOS?: Ha jó megfigyelő vagy, rögtön észreveszed, hogy a két felvétel között azért mégis van néhány különbség. De csak akkor tudod megállapítani, ha valóban alaposan végigböngészed a felvételeket.

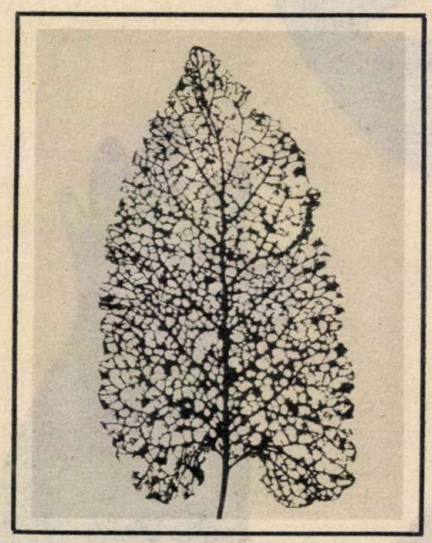

MILYEN LEVÉL? E száraz, preparált levélről tudod-e, hogy: 1. a platánfa levele, X. az eperfa levele, 2. közönséges lapulevél?

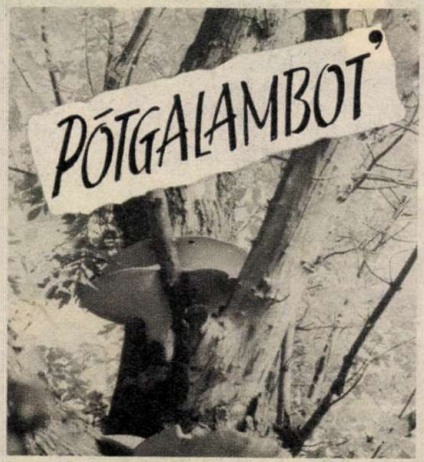

MIT LÁTUNK A FÁN?: Ha az öreg fa mellé írt betűket megfelelő sorrendbe rakod, megtudod, hogy mi a neve a tányér alakú képződménynek.

A VÉN FA VENDÉGEI: A három madár közül csak egy látogathatja meg télen ezt az öreg fát, mert a másik kettő elköltözik. Melyik madár marad? 1. erdei szalonka, X. fülesbagoly. 2. búbosbanka.

Fehérlófia

JANKOVICS MARCELL
egész estés rajz-játékfilmje
Pannónia Filmstúdió

bemutató: 1981 okt. 22.

a szkíta, hun, avar s a többi pusztai nép emlékének

PAJTÁS

A MAGYAR ÚTTÖRŐK SZÖVETSÉGÉNEK KÖZPONTI LAPJA

Főszerkesztő:
SOMOS ÁGNES

Főszerkesztő-helyettes:
FÜLEKI JÁNOS

Kiadja az Ifjúsági Lapkiadó Vállalat

Felelős kiadó:
DR. PETRUS GYÖRGY
igazgató

Szerkesztőség: Budapest, Jászai Mari tér 5. 1397

Telefon: 321-987
321-988
321-989

Postafiók:
Bp. 62. Pf. 508. 1397

Kiadóhivatal:
Budapest, Révay u. 16. 1965
Telefon: 116-660

A beküldött kéziratokat és rajzokat nem őrizzük meg és nem küldjük vissza.

Terjeszti a Magyar Posta. Előfizethető a hírlapkézbesítő postahivataloknál, a kézbesítőknél és a Posta Központi Hírlap Irodánál (KHI Budapest, József nádor tér 1. 1900) közvetlenül vagy postautalványon, valamint átutalással a KHI 215-96 162 pénzforgalmi jelzőszámra.

Előfizetési díj:
Egész évre 139,50 Ft
I. félévre 77,50 Ft
II. félévre 62 Ft

81.2554 Athenaeum Nyomda
Kozma utcai üzeme, Budapest
Rotációs mélynyomás

Felelős vezető:
Soproni Béla
vezérigazgató

HU ISSN 0030-9583

INDEX: 25 695

Olvasószerkesztő:
SZIGETI PIROSKA

Művészeti szerkesztő:
CZIFFERSZKY BÉLA
FORRAI JÁNOS

Nyúlcipőben

A REPTÉREN

A barátságos, lágy őszi idő, no, meg a Futapest Klub vezetői csalogatták ki október közepén a futás barátait a pesthidegkúti vitorlázórepülőtérre. A „Deit-futáson" több ezren vettek részt, s nagy örömünkre sok száz gyerek is nyúlcipőt húzott, azaz jókedvűen száguldozott a reptér füvén. Közülük sokan elindultak a nyári „Pajtás-futáson" is, a jelek szerint akkor igazán kedvet kaptak az ilyesfajta, versenyszerű vetélkedéshez. Persze, a rajt előtt nemcsak a bemelegítésre jutott idő, sokan beszélgettek, tréfálkoztak, mások fociztak, akadtak, akik dr. Jakabházy László pszichológus, egykori sokszoros válogatott jégkorongozó szavait hallgatták a futás, a mozgás, a testedzés fontosságáról, örömeiről. Az öreg, gidres-gödrös repülőtér már régen látott ekkora, derűs embersereget, mint ezen a napon. Többször kellene ilyen módon örömet szerezni „neki"...

Fotó: Gaál Zoltán

PIF ÉS A BRAVÚROS NYOMOZÁS 5.

FOLYTATJUK

81/26
XXXVI. ÉVF. • 1981. OKTÓBER 15. • ÁRA: 4 Ft

PAJTÁS

FOTO: SZALAY BÉLA

Mészáros Anikóékhoz egy délutánon az úttörőcsapattól érkezett segítség. Így együtt, könnyebb és gyorsabb a munka

Óriási paprikafüzérrel a vállán, paprikakoronával a fején lépdel Kónya Edit a mihálytelki iskola hetedik osztályos tanulója. Csípős ékszereinél csak az arca pirosabb. Lehet, hogy a sok-sok kíváncsi tekintet miatt van ez, de az is lehet, hogy a büszkeség pirosította ki. Mert tudja ő jól, hogy a királynőválasztás csak játék, hogy a koronát Pap Éva, Berta Erzsi is megkaphatta volna. Szíve szerint őket jelölte volna a fenséges címre, hiszen a palántázástól a szüretig mindig ott vannak szüleik mellett a földeken. De a többség most mégis rá szavazott, és ez azt jelenti, hogy a gyerekek becsülik a munkáját.

Edit különösen ilyenkor ősszel, a csumázás idején — amikor a paprika csípős porától néha órákig „sír" az ember —, gyakran gondolt arra, miért is kellett ideszületnie. Ám, amikor jártában-keltében hallotta, hogy a paprikások falujáról milyen tisztelettel beszélnek, szívesen vallotta mihálytelkinek magát. Szemet gyönyörködtető látványt nyújtanak a határban a pirosló paprikaföldek, de azt kevesen tudják, mennyi munka van vele. Amíg be nem takarítják a termést, a hétköznapok és az ünnepek egybefolynak. Kicsik és nagyok talpon vannak. Az egymásrautaltság azonban összehozza az embereket. Azt mesélik, hogy itt a lakodalmak is az egész falu részvételével, két-három napig tartanak. Nagy munkák idején is kalákába gyűlve segítik a rászorulókat. Mészáros Anikóéknál például tegnap tizenheten csumázták a paprikát. S ahol ennyi ember összegyűlik, ott mindig akad tréfacsináló, jó hangú énekes. Anikóék házát is majd szétvetette a jókedv.

— Kell még egy királyt is választanunk — súgja Pap Éva barátnőjének.

— Kell bizony — feleli Edit.

— Kire gondolsz?

— Ács Sánta Zolihoz mit szólnának a többiek?

— Rá gondoltam én is...

Mondókáját be sem fejezve, Éva elviharzik a fiúkhoz. Elkapja Zoli kezét.

— Téged választunk meg királynak.

— Engem?

— Téged.

Zoli családja ősrégi „paprikás". Az sem lehetetlen, hogy a török világ után, amikor hozzánk is eljutott a csípős fűszernövény, az ő ősei voltak az első ültetvényesek. Egy azonban biztos: a nagyapját már tanácsadóként keresték fel a termelők. Édesapja, édesanyja is paprikakertész, és ha minden jól megy, ő már agrármérnökként folytatja a családi mesterséget. Tisztában van vele, hogy szüret idején Mihálytelken királynak lenni nagy dicsőség, csakhogy rögtön eszébe jut az is, hogy az udvarukon feldolgozásra várva ott áll egy szekér paprika.

Huncutul Editre kacsint.

— Szívesen lennék melletted király de most nem tehetem. Menni kell haza, szütyőzni.

A furcsa tájszó — amely azt jelenti, hogy a paprikát fűzés helyett a kolbász alakú műanyag hálóba teszik szárítani — varázserővel hat

ELMENTÜNK SZÜTYŐZNI

Elkezdődik a csumázás. Ha csípős a paprika, néha jókedvében is „sír" az ember

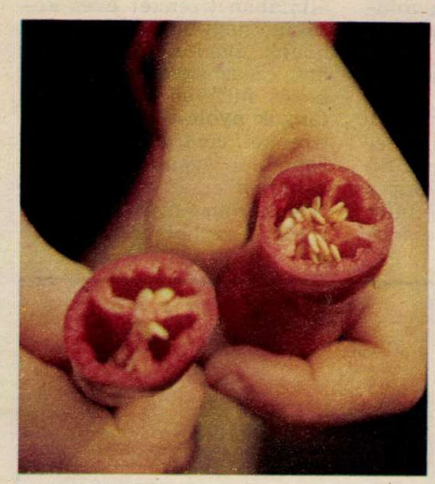

Szépen érett, húsos és ízletes. Micsoda zamata lesz ettől a paprikás krumplinak!

a jelenlevőkre. Edit is pillanatok alatt megszabadul ékességétől. A parancsot már „civilként" mondja:

— A szüreti mulatságot félbeszakítjuk! Mindannyian megyünk Zoliékhoz szütyőzni!

A mesében kolbászból vannak a kerítések. Mihálytelkén a házak olyanok, mintha paprikából rakták volna a falaikat. A Zoliéké is paprikától piroslik. És paprikából van az udvar, a kocsiszín, minden.

— Amint látom, szépen termett — néz körül elismerően Lovászi Tibi.

— Szépen! — feleli Zoli, és talán a nagyapjára gondol. Arra, hogy földjükön még mindig az a paprikafajta terem, amelyet ő hagyott rájuk örökségként, és amelyet az édesapja után majd ő termeszt tovább, hiszen szépségben, minőségben és ízben talán sehol sem akad párja.

Faragó György

Fotó: Szalay Béla

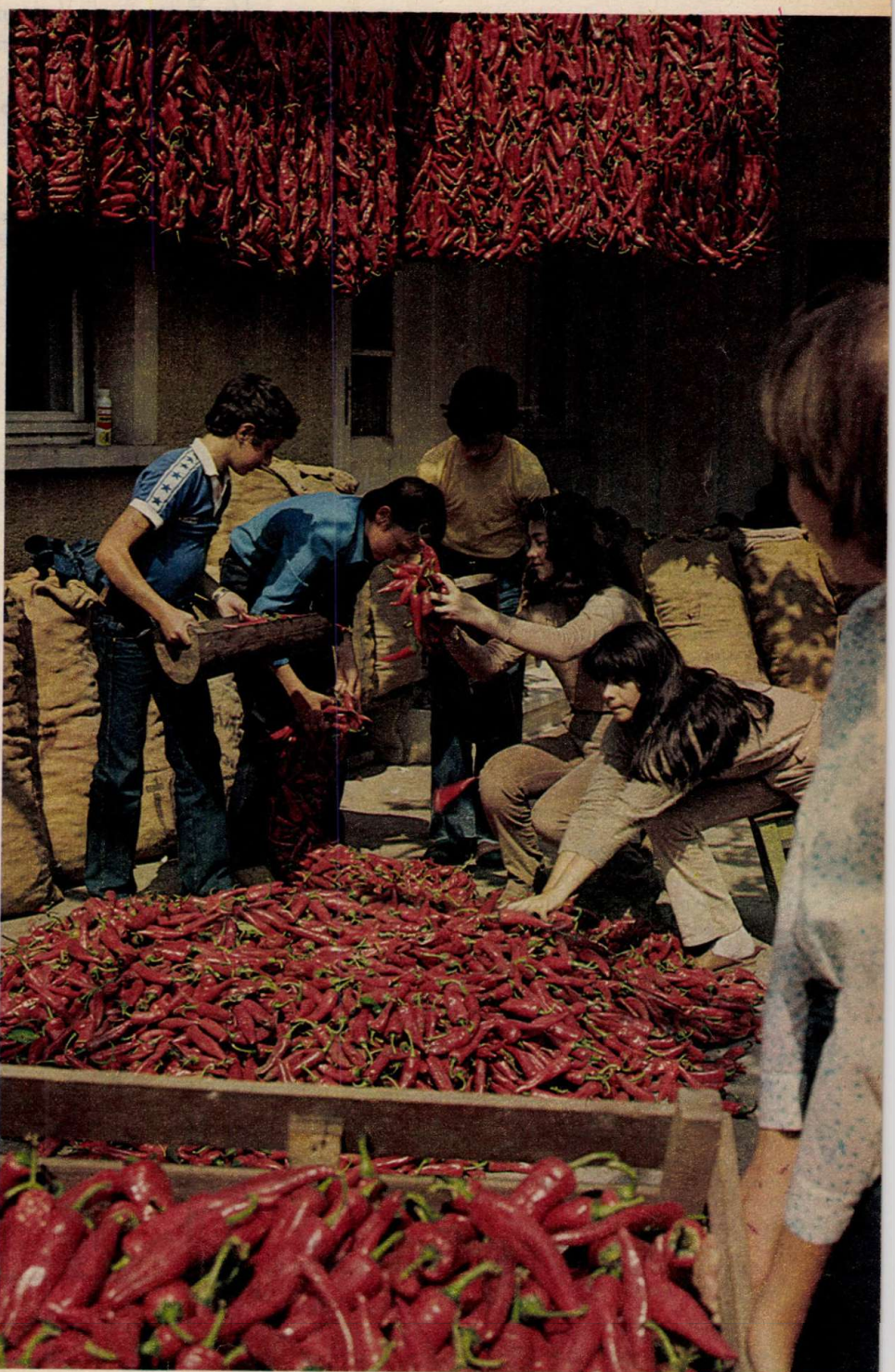

KERGE DANI

A GÓLGYÁROS

Az úgy volt, hogy nem tudtam fölmászni a rúdra. Hallottam, hogy a hátam mögött röhögött az egész osztály. Igen, mert már harmadszor nyomtam el magam a padlótól, hiába. Kettőt húztam a karommal, de aztán csak éreztem, hogy hangyák szaladgálnak a tenyeremen és placcs... visszahuppantam, mint egy tehetségtelen verébgyerek.

— Mi van Danikám, tojásrántotta lett a karodból? — kérdezte Bicepsz, a tornatanár.

Ezen is röhögött mindenki. De azt hiszem, azt élvezték a legjobban, hogy nem ők nyavalyogtak ott a pózna tövében. Újra elkaptam a rudat, és tolattam fölfelé.

— Ez az! — ordított Bicepsz. — Tekerj oda neki!

Hát én tekertem. Úgy a rúd feléig. Akkor nyikk... alázúgtam, mint az űrből ereszkedő kabin, csak fékezőernyő nélkül.

Most így kiterülve, elgondoltam, hogy kackiásan vigyorog a nap az égen, tömve a lelátó. A hangosbeszélő nyugalomra inti az egybegyűlteket, és akkor én, a csapat élén bevonulok a friss gyepre.

Megszólal a síp. Kicsit pöccintek a labdán, majd balra húzom, utána jobbra. Két ellenfél elterül, én meg tekerek előre. Látom, hogy három pasas kajtat felém, mint valami bástya. Ügyes kis emelés, éppen jókor, hogy balra vigyem a lasztit.

Hallom a Gubó ordítását:

— Varrd be a sarokba!

De a kapu még odébb van, és valaki liheg a nyomomban. Hirtelen stoppolok, a pacák elzúg mellettem, mint az ágyúgolyó. Akkor újra rákapcsolok. A tizenegyespontnál velem szemben a kapus. Dekázni kezdek szép komótosan, baljobb, bal-jobb, kicsit táncoltatom a fejemen, majd a lasztit jobbal beragasztom a hálóba.

Leírhatatlan tombolás.

— Da-ni, Da-ni! — harsog a nép.

Ki tudja, honnan kaparták elő a nevem? Talán a Gubó csinálta a reklámot. No, most az egyszer nem haragszom érte. Talán mondanom sem kell, hogy 8:0 a végeredmény, ebből ötöt én faragtam, a többit átengedtem a csapatnak, mert hisz ez mégiscsak társasjáték.

A fellelkesült tömeg a vállán visz az öltözőbe. Ott pedig ki vár rám karba tett kézzel? Naná, hogy a Bicepsz.

— No, fiacskám, kapard csak meg a rúd tetejét! — mondja kimérten.

Atyavilág! Hát nem lát rendesen ez a sportember? Kinyitom a szemem. Már a talpamon állok, megint szemben a rúddal. Jobbomon Bicepsz.

— No, rántotta! Addig tekerd, amíg meleg!

Óh, téli véreshurka! Mikor szárad már fel a sár a suli udvarán?!

Rege Sándor

HOGY MEGVÁLT

„Tizenhárom éves vagyok, és a tánciskolában colosnak csúfolnak. Meddig növök még?" Sok ilyen és hasonló kérdést kapunk olvasóinktól. Megkértük dr. Bodzsár Éva antropológust, az Eötvös Loránd Tudományegyetem embertani tanszékének adjunktusát, legyen a vendégünk, válaszoljon a gyerekeknek.

„Nagyon elkeserít, hogy jóval nagyobb vagyok mindenkinél az osztályban" — írta F. Zs. Szegedről.

— Serdülőkorban a fiúk és a lányok fejlődési üteme lényegesen eltér egymástól. Ezért van az, hogy a hetedikes lányok érettebbek fiú osztálytársaiknál, viszont a fiúk tovább nőnek. Felnőtt korukra ezért is lesznek magasabbak. A gyerekek általában tizenkét éves korukig négy-öt centimétert nőnek évente. Serdülőkorban ez az egyenletes növekedés hirtelen megugrik, a lányok nyolc-tíz, a fiúk tíztizenkét centiméterrel gyarapodnak évenként. Ne keseredjen el az a leány, aki tizenhárom éves korában sokkal nagyobb vagy kisebb

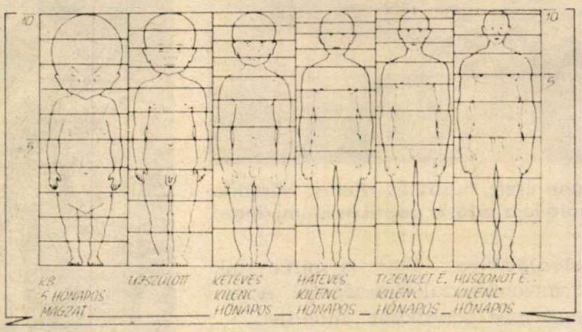

Az ember testarányainak változásai: a méhen belüli magzat hosszának felét teszi ki a fej és a mellkas közötti távolság. Felnőtt korra ez kevesebb, mint egyharmada lesz a test magasságának. A végleges arányok kialakulása a serdülőkorban kezdődik.

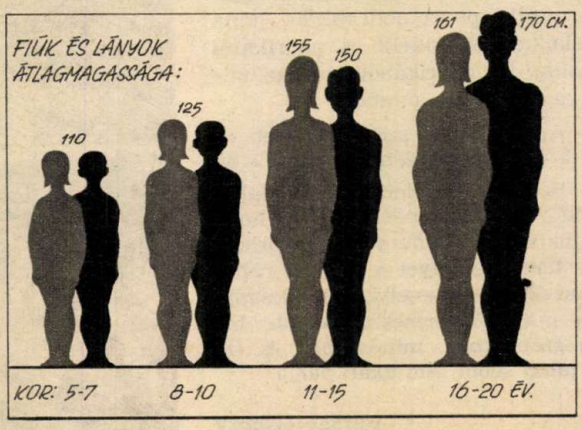

az osztálytársainál. Nincs két egyformán serdülő fiú vagy lány. Úgy mondjuk ezt, hogy van lassan és gyorsan érő gyerek.

— A belső szervek egyenletesen fejlődnek?

— Nem! Például az idegrendszer fejlődése a születés utáni években a leggyorsabb. Hatéves korra az agynak mintegy kilencven százaléka kialakul. Ezzel szemben a nemi szervek a gyermekkorban alig fejlődnek, viszont tíz-tizenkét éves korban gyors ütemű fejlődésnek indulnak.

„Miért van az, hogy a serdült lányok csípője szélesebb" — kérdezte N. K. budapesti tanuló.

— Nemcsak a testméret, hanem a testarányok is jelentősen megváltoznak a nemnek megfelelően. A fiúk válla szélesebb lesz, a csípőjük keskeny, a lányoknál fordítva van, a csípőjük lesz szélesebb, hogy kismama korukban könnyebben helyezkedjen el bennük a kisbaba. Ha mindezek a változások viszonylag korai életkorban következnek be, másként hatnak a lányokra és a fiúkra. A gyors érésű, atlétikus alkatú fiú a közösség kedvence lesz. A gyorsan érő lány, éppen azért, mert szégyelli menstruációját, fejlődő mellét, visszahúzódó, szótlan lesz.

— Gyakran halljuk: hogy megváltozott ez a gyerek! Milyen egyéb változásokat hoz a serdülőkor?

— A lányoknál körülbelül két évvel korábban kezdődik a serdülés, mint a

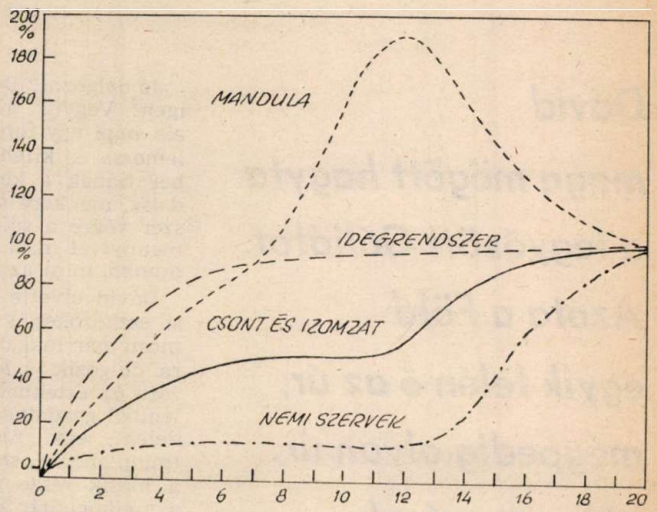

A különböző szervek és szervrendszerek nem fejlődnek egyenletesen. „Robbanásszerű" változást, gyors fejlődést mutat a grafikon serdülőkorban

fiúknál. Tíz-tizenkét éves korukban kezdődik el és tizenhat éves korukra befejeződik. Ebben az életkorban kialakulnak a másodlagos nemi jellegek: például a fiúk álla pelyhedzni kezd, elváltozik a hangjuk, megjelenik a hónalj- és szeméremszőrzet, a lányoknál növekedésnek indul a mell.

„Sokszor olvasom ezt a szót: akceleráció. Mit jelent?" — kérdezte K. András pécsi fiú.

— Az „akceleráció" felgyorsulást jelent. Például nagyanyáink tizennégy-tizenöt éves korukban menstruáltak először. Vizsgálatok bizonyítják, hogy tízévenként három hónappal előbbre tolódik az első menstruáció: húsz évvel ezelőtt tizenhárom éves koruk után, ma pedig már átlagosan tizenkét és fél éves lányoknál is jelentkezik. A mai gyerekek azért olyan fejlettek, mert kedvező körülmények között élnek.

— Akkor miért van az, hogy sok a vékony, „nyápic", hosszúra nőtt kamasz?

— Mert ha a bőséges táplálkozást nem követi rendszeres mozgás, akkor az ember felnőttkorban kövér, kamaszkorban pedig általában vézna lesz. Ennek elkerülésére kell sokat sétálni, futni a friss levegőn. A mozgás kedvezően befolyásolja a csontozat és az izomzat fejlődését. A gyakori séta mellett mindenkinek azt javaslom, hogy úszszon minél többet, mert ez a vízisport mozgatja meg legjobban az embert.

Géczi Éva
Fotó: Wagner Margit

BESZÉLGESSÜNK A PÉNZRŐL (VI.)

DOLGOZNI

Dávid maga mögött hagyta a legyőzött Góliátot. Azóta a Föld egyik felén ő az úr, mégpedig olyan úr, aki nem mások verejtékéből, hanem saját erejéből lehet óriás.

Jó dolgozni? Dolgozni jó! Most már igen! Vegyük az egyszeri gyereket, aki napi egy forintért minden reggel lemossa és kifényesíti a gazdag ember fiának a kerékpárját. Mit gondolsz, mekkora örömet érez, ha egyszer végre a saját bicaját ápolhatja, mennyivel mást jelent számára ez a munka, mint az a munka?!

Dávid elvette Góliáttól a termelési eszközöket, s mint új tulajdonos, most már magának, a maga hasznára dolgozik, s az évenként létrehozott új értékből, a nemzeti jövedelemből gazdálkodik. A nemzeti jövedelem egy része fogyasztásra jut (munkabérre, szociális juttatásokra), a másik része pedig felhalmozódik, s amikor már elegendő van belőle, összeülnek a társadalmi „családfők" és eldöntik, mire költsék a nemzet félretett pénzét. A cél természetesen az, hogy a Dávidok közössége minél gazdagabban, okosabban, emberhez méltóbban éljen.

DÁVID JUTALMA A SZABADSÁG

Ez persze korántsem olyan egyszerű, mint a mesében, ahol a rossz meglakol, a jó pedig elnyeri jutalmát. Dávid jutalma a szabadság. Végre kibontakoztathatja tehetségét, bebizonyíthatja eszességét, végre felépítheti a megálmodott, igazságos világot, ahol nincsenek kizsákmányolók és kizsákmányoltak. Csakhogy ez a világépítés rengeteg gonddal jár. Tudni kell bánni a pénzzel. Abba kell hagyni az álmodozást, reális, célszerű tervet kell készíteni, méghozzá olyan tervet, ami nemcsak szűkebb házunk tájára vonatkozik, de számol a jószomszédsággal is. Hála a sorsnak, új világépítő gondunkkal nem vagyunk egyedül. Nemcsak egy adott ország határain belül magasodnak új történelmi falak és hitek, hanem, mint már említettem is, a világ egyik felén. Összességében úgy hívjuk magunkat, hogy szocialista világrendszer.

Jó szomszédságunk a szocialista világgazdaság alapjain nyugszik, ami nem más, mint a szocialista országok népgazdaságának munkamegosztással összefűzött közössége. Biztosan hallottál már a KGST-ről, ami nem más, mint okosan kidolgozott együttműködés. Összeülnek a különböző szocialista országok Dávidjai és emígyen meghányják-vetik a dolgot: „Te autóbuszokat csinálsz, én orvosi műszereket, ő személyautókat. Kinek mi megy jobban. Így aztán nem ve-

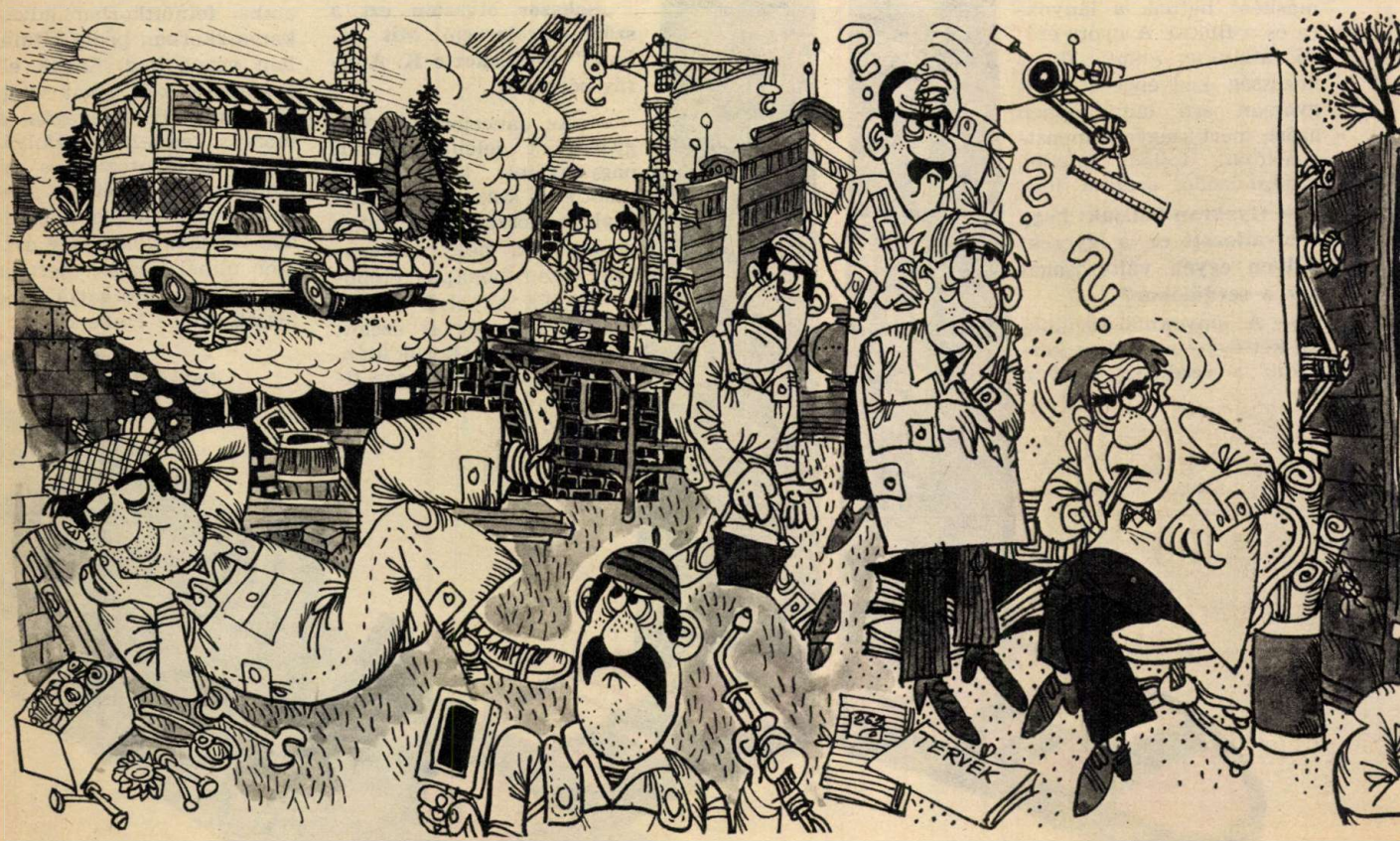

ERŐNK SZERINT...

szélyeztetik egymás érdekeit a piacon. Micsoda különbség! A tőkés szabad verseny lényege: egymást tönkretenni, leszorítani a riválisokat a piacról. A szocialista közösség viszont segíteni igyekszik, nem egymás kárára, hanem egymás örömére akarunk gazdagodni. Ha elolvastad az előző részeket, rájöhettél, hogy a gazdagság általában nem azokat szerencséltette, akik munkájukkal megteremtették, ellenkezőleg, mindig valami dologtalan naplopó ült fel a vagyon tetejére.

SZÍNE — FONÁKJA

Évezredeken át tartó fonákhelyzet volt ez, amit Dávid — vagyis a munkásosztály — egy jókora forradalomban visszafordított a színére. A föld legyen végre azé, aki megműveli, az érték pedig azé, aki megtermeli. Ez a helyénvaló beszéd! Világunkban a munka nemcsak a pénznek, de emberi kiteljesedésünknek is fedezete. A munka értéket, jövedelmet teremt, amit Dávid igazságosan próbál elosztani a Dávidok között. Hogy ez nem mindig sikerül? Meglehet. Már nagyapó is megmondta, hogy aki dolgozik, az óhatatlanul hibázik is. Ügyeskedünk és ügyetlenkedünk. Hajaj! Sokszor saját lábunkban bukunk fel, s egy darabig sántikálva megyünk tovább, mert ugyebár az is ügyetlenség eredménye, hogy zsúfolt iskolában vagy kénytelen tanulni. Biztosan ismered a problémát. Egy szép napon felkaptuk a fejünket, nicsak (!) fogyóban az ország népe. Biztatni kezdtük magunkat, ne fogyjon, hanem gyarapodjon az új nemzedék. Azzal nem számoltunk, hogy több gyereknek több iskola kell! Most aztán fő a fejünk!

Ügyetlenkedéseink mögött mindig nevet valaki. Ugyan ki volna más, mint a pénz, aki, ha szólni tudna, nyilván kijelentené, hogy bizony Dávid is csak ember, tele jó szándékkal és hibával.

— Ahogy mondod! Az össznépi gazdagság teremtése közben egy pillanatra sem feledkezik meg a saját maszek kis meggazdagodásáról. Vannak jó páran, akiket az utóbbi lehetőség jobban izgat, mint az előbbi.

— Hej, te pénz, te pénz! Azt akarod mondani, hogy a munkás Dávidot is meg tudod szédíteni?

— De mennyire, hogy meg! Nem mindenki érzi még át kellő öntudattal az „egy mindenkiért — mindenki egyért" elvét. Vannak jó néhányan, akik csak a mondat második felét — a mindenki egyért — gondolatot fogadják el. Egyik-másik Dávid szívesen felöltené magára tőkés Góliát zakóját, szerencsére a szocialista társadalom belső rendje ezt nem teszi lehetővé számára. Itt a pénz nem halmozódhat tőkévé egyetlen ember számára.

EGYEDÜL A BRINGÁN

Értem már, miről van szó. Példálózzunk az egyszeri gyerekkel, aki eddig egy forintért tisztogatta a szomszéd kerékpárját, s most, hogy végre saját bringához jutott, képtelen megvárni, hogy mindenkinek legyen biciklije, és együtt induljanak a tervezett nagy útra. Nyomban felugrik gyönyörű kétkerekűjére, és boldogan tapossa a pedált. Nemcsak a lendület öröme szédíti, hanem a tévhit is serkenti, hogy ő előbb odaér. Hogy hova? Hát oda, a boldog jólét, a ragyogó gazdagság házába. És mi van, ha valóban odaér?

— Egy fecske nem csinál nyarat! Egy Dávidnak nem nyílik meg a Kánaán — vagy mondjam így? — a kommunizmus kapuja, azt csakis a közös akarat, a közös értelem, a közös célokért végzett munka tudja kinyitni.

— S ha valaha egyszer kinyílik az a kapu, ott belül találkozik veled az ember?

— Velem, a pénzzel? Furcsa, hogy ezt pont tőlem kérded.

— Miért?

— Pont én beszéljek arról az időről, amikor már nem leszek? Lenin azt mondta: a kommunizmusban nem lesz pénz.

— Eltűnik a pénz? Nahát, ezt igazán nehéz elképzelni!

— Pedig arra vezet a fejlődés útja. A kommunizmusban nem pénzért dolgozik az ember, hanem a munka, a teremtés örömeért, s a létrehozott javakat szükségletek szerint osztják el. A pénz eltűnésének kétféle módja lehet. Vagy elpusztulok az emberiséggel együtt egy esztelen háborúban, vagy a győztes élet fejlődésének egy pontján megszűnök létezni.

— Melyiket akarod?

— Micsoda kérdés! Élni kell!

Magyar Katalin

ENDRŐDI ISTVÁN RAJZA

?!

Bocs, hogy közbeszólok kedves edzőnő, ezt rosszul tette. Ez a megállapítás a KSI edzésén szaladt ki a számból. Az egyik szakosztály foglalkozásáról akartam riportot készíteni, s ekkor lettem tanúja annak a jelenetnek, ami korholásra késztetett. Az történt ugyanis, hogy az edzőnő valósággal rátámadt az egyik későn jövő kislányra: „Hol voltál, miért nem jöttél pontosan?" A gyerek rémülten dadogta: „Őrsgyűlésünk volt." Ez olaj volt a tűzre: „Döntsd el, úttörő akarsz lenni, vagy sportoló!" harsogta az edzőnő, aki mellesleg kicsit nevelő is.

Ez volt az a pillanat, amikor nem tudtam lakatot tenni a számra. Mentségemre szolgáljon, talán mindannyian egyetértünk abban, hogy csak úttörő, illetve csak sportoló senki sem lehet. Ha valaki mégis megpróbálna így élni, dolgozni, tanulni, sportolni, azt sürgősen fel kell világosítani, milyen butaságot csinál, mennyire kirekeszti magát egy sor élményből, mennyivel szegényesebb az élete, milyen keveset törődik a jövőjével.

És erre, ha szükséges, többek között az edzőjének kell ráébresztenie.

(bőcs)

EGY KÉP — EGY MONDAT

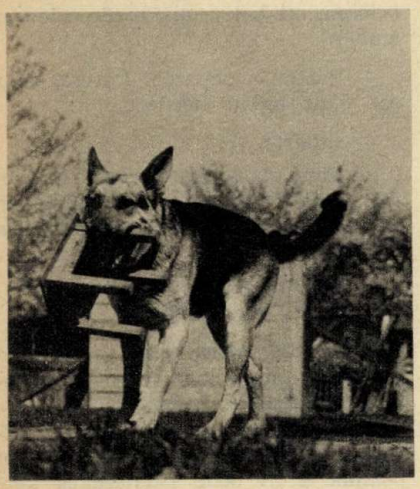

— Már csak ez hiányzott a kutyaházamból!

A PAJTÁS-FUTÁS DÍJAI

A fővárosi Medve utcai és a Bocskai úti általános iskolák csapatai érték el a legjobb eredményeket a Pajtás-futás versenyén. Az első és a második helyezett csapatot jelentős pénzjutalomban részesítették a rendezők, amely természetesen mindkét iskolában a sportszertár kasszájába vándorol. Labdákat, tornaszereket, trikót, melegítőt vásárolnak, vagy éppen az iskola sportudvarának felújítását fizetik ki belőle. Az elért eredmények mindkét iskolát arra kötelezik, hogy az elkövetkezendő versenyeken is hallassanak magukról.

NAGYTAKARÍTÁS A FŐTÉREN

A makói Bartók Béla Általános Iskola hatodikosai az „Egy nap a városért" úttörőszombatra készülve „bemelegítésül" kitakarították a főtér parkjait. Mint mondták, azért, mert azt szeretnénk, hogy lakóhelyük tiszta, a vidék legszebb városa legyen.

KVARC-KÖR

Nyolcan-tízen kvarcolhatnak egyszerre, ha a nagy teljesítményű lámpa körül sétálgatnak a gyerekek. Ezt a megoldást a kisebb iskolákban is használhatják. A kísérletet a Szovjetunióban kezdték el nemrégiben. (Fotó: APN)

CSENDÉLET?

Persze, csak akkor van csend, ha áll a megrakott kocsi. Egyébként rettenetesen csörömpöl a sok lyukas fazék, lábas és fedő. De sebaj! Az a lényeg, hogy pénzt ad érte a MÉH, és a sok hulladék nem foglalja fölöslegesen a helyet otthon a sufniban.

A HANGSZEREK KIRÁLYA

A hangszerek királyának is hívják az orgonát, a legnagyobb fúvós hangszert. Képünkön a salgótarjáni Állami Zeneiskolában található késői „leszármazottja", amit Virág Endre orgonaművész tervei alapján a Fővárosi Művészi Kézműves Vállalat készített.

A huszonhárom regiszteres — sípsoros — hangszernek ezernyolcszáz sípja van, a legnagyobb hárommétéres, a legkisebb fél centis.

CVÍDER BENEDEK BALLADÁJA (VII.)

Átmenetileg visszavonultam mindennemű sporttevékenységtől. Pedig mennyi örömmel, mennyi gyermeki bizakodással fogtam neki! Ám az edzői önkény hamar ráébresztett kiszolgáltatott helyzetemre. Hohó, öcskös! — mondták a birkózószőnyeg mellett, a medence partján, a vívóteremben, a kézilabdapályán, és egyáltalán mindenütt, ahol megjelentem, hogy bemutassam képességeimet. — Nem úgy van az! Előbb az edzés, utána... majd meglátjuk. Mindenesetre fuss néhány ezer métert!

Magyarázhattam én, hogy sportolni szeretnék, nem céltalanul rohangálni. Úgy tűnt, hogy a kosarasok edzőjébe szorult némi emberség, mert vállat vont, és beállított a csapatba. Öt perc alatt rájöttem, hogy megnyerő modora egy sátánt rejteget. Remegő lábakkal és sípoló tüdővel rogytam a cserepadra. Az nem igaz, hogy mennyit kellett loholni. Hát milyen edző az, aki nem készíti fel a fejlődésben levő szervezetet az ilyen igénybevételre?!

KIÉ JOBB?

„Na de ilyet! Felnőttek sárkányokat eregetnek?" Pedig nincs ebben semmi különös. A felnőttek ugyanolyan játékos kedvűek mint a gyerekek, és különben is, ma már egyre többen építenek sárkányokat, s nagy az izgalom, hogy vajon kié lesz jobb, apáé vagy fiáé.

NYITOTT PÁLYÁK, NYITOTT KAPUK

A szabad idő eltöltésének egyik leghasznosabb formája a sport. Az évekkel ezelőtt elkezdett „Nyitott pálya" akció már eddig is sikeresnek bizonyult, de ezek után nyilván még nagyobb lesz a népszerűsége.

Budapesten majd minden kerületben van két-három olyan sporttelep, amely a hét minden napján, de különösen szombaton és vasárnap fogadja a sportolni vágyó fiatalokat. A László Kórház SE pályáját kifejezetten a tömegsport igényeinek megfelelően építtette át az egyesület vezetősége. A bérleti díj mindössze pár forint. Csepelen minden sportpálya fogadja az érdeklődőket, a Csepeli Papír SE és a Csepel Autó SE előzetes bejelentés alapján nagyobb tömegsportrendezvények lebonyolítására is vállalkozik.

Sajnos, az úgynevezett nagyegyesületek elzárkóznak pályáik megnyitásától. Például a Vasas vagy az FTC sem tudja támogatni a tömegsportot, mert annyi szakosztálya van, hogy örül, ha a versenyzők és a csapatok számára zavartalan edzéslehetőségeket tud biztosítani. Dicséretükre legyen mondva, hogy nagyon sok iskolával tartanak kapcsolatot, az FTC-nek például hétszáz iskoláskorú sportolója van.

Vidéken is bevált a „Nyitott pálya" akció. Több nagyvárosban, például Szombathelyen létesítettek úgynevezett sportparkokat.

A fővárosi és a vidéki pályák nyitvatartásával kapcsolatos információkat a helyi testnevelési hivataloknál kaphatják meg az érdeklődők.

MÉG HIÁNYOS AZ „ÉTLAP"

A művelődési házak egy része még nem készült fel teljesen a szabad szombati gyermekáradatra. Találkoztunk nagyon jó, és nagyon silány programokkal is. Abban mindenesetre bízunk, hogy a gyengébb „étlapok" a jövőben gazdagabb választékot nyújtanak.

*

Szombat délelőtt, Óbuda, Fő tér 1. Az itt levő klubházban van állandó és ideiglenes kiállítás, és... Más nem nagyon, mert a klubház vezetői szerint a szabad szombatokat nem arra kell felhasználni, hogy újabb és újabb foglalkozásokat találjanak ki a gyerekeknek. Természetesen mindez nem jelent zárt kapukat. A szakkörök, klubok összejövetelein sok az iskolás, csakhogy ők nem betévedt vendégek, hanem állandó tagok.

Szolnokon is a szombati napok a legcsendesebbek a MÁV Művelődési Házban. Két zenekaruknak van ekkor próbája, és a ricsajban elképzelhetetlen bármilyen más tevékenység. A ház vezetői – mint mondták – inkább a téli szünetre szoktak szervezni műsorokat.

A Fővárosi Művelődési Házban viszont sok az ifjú látogató. A vasárnapi Gyerek Centrum alkalmával gyakran kétszázan figyelik a bábelőadásokat, filmvetítéseket és színházi előadásokat. A legnagyszerűbb szórakozásnak mindig a tizenévesek tánchá za bizonyul.

A Szombathelyi Művelődési és Sportházban minden szombaton modern táncstúdió működik, van társastánchá z, s mindez külön a gyerekeknek. Az országszerte híres Sabária Táncklubnak aligha lesznek utánpótlás gondjai.